

**UAB ALYTAUS REGIONO
ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS**

**2017 metų
Bendrovės metinis pranešimas**

Turinys

1.	Svarbiausi bendrovės 2017 metų įvykiai	4
2.	Įvadinis žodis	5
2.1.	Bendrovė 2017 metais mini savo veiklos 15 metų veiklos jubiliejų	5
3.	Bendrovės valdymas ir struktūra	6
4.	Bendrovės valdybos nariai	7
5.	Bendrovės valdymo struktūra ir pareigybės	8
6.	Bendrovės ūkinė veikla	9
6.1.	Atliekų tvarkymo sistemos organizavimas	9
6.2.	Atliekų tvarkymo būklė 2017 metais ir komunalinių atliekų tvarkymo apskaita	10
6.3.	Alytaus regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimas	12
6.4.	Rūšiuojamasis atliekų surinkimas	12
6.4.1.	Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas	12
6.4.2.	Eksperimentas Alytaus miesto daugiabučių namų atliekų surinkimo aikštelėse	15
6.4.3.	Mišrių (likutinių) komunalinių atliekų surinkimas	16
6.5.	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių veikla	18
6.6.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių veikla	20
6.7.	Alytaus regiono mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai	23
6.7.1.	Mechaninio rūšiavimo įrenginiai	23
6.7.2.	Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba	24
6.8.	Alytaus regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas	26
6.9.	Inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija	27
6.10.	Senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūra po uždarymo	27
6.11.	Monitoringas ir kiti vykdyti tyrimai	28
7.	Atliekų tvarkymo paslaugų kontrolė	28
7.1.	Paslaugų kokybė ir bendravimas su atliekų turėtojais	28
7.2.	Atliekų turėtojų kontrolė	30
7.3.	Daugiabučių namų pakuočių atliekų konteinerių tikrinimas	30
7.4.	Atliekų vežėjų tikrinimas	31
8.	Finansinė analizė ir vietinė rinkliava Alytaus regione 2017 metais	32
8.1.	Finansinė analizė ir atliekų tvarkymo kaštai	32
8.2.	Rinkliavos administravimo veikla	34
8.2.1.	Vietinės rinkliavos mokesčio surinkimas	35
8.2.2.	Vietinės rinkliavos išieškojimas teismine tvarka	37
9.	Viešieji pirkimai	40
9.1.	Įsigijimai per centrinę perkančiąją organizaciją	41

9.2.	Mažos vertės pirkimai	40
10.	Visuomenės ekologinis švietimas	41
11.	Projektų įgyvendinimas	43
11.1.	Projektų finansuojamų iš ES lėšų įgyvendinimas	43
11.1.1.	„Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0001	43
11.1.2.	„Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienų raj. ir Birštono sav.)“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005	45
12.	Veiklos prognozės.	47

1. Svarbiausi bendrovės 2017 metų įvykiai

Sukako 15 metų, kaip Alytaus regiono savivaldybės nutarė bendradarbiauti atliekų tvarkymo srityje ir įsteigė regioninį atliekų tvarkymo centrą, kuriam pavedė organizuoti atliekų tvarkymą ir teikti atliekų tvarkymo paslaugas

Gautas finansavimas ir pradėti įgyvendinti investiciniai projektai pagal 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonė 05.2.1-APVA-R-008 „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“

Alytaus miesto savivaldybės taryba priėmė sprendimą, perimti iš ARATC atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas ir tai tapo milžinišku bendrovės moraliniu pralaimėjimu

Bendrovė iš naujo buvo sertifikuota pagal ISO 14001:2015 standartą, naujai išduotas sertifikatas galios iki 2020 metų.

2. Įvadinis žodis

2.1. Bendrovė 2017 metais mini savo veiklos 15 metų veiklos jubiliejų

Alytaus regioninis atliekų tvarkymo centro kūrimas, prasidėjo 1997 metais, nuo paprasto ir nedrąsaus skambučio iš Aplinkos ministerijos į Alytaus miesto savivaldybę. „Gal norite vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo projektą, kurį finansuoja Danijos aplinkos apsaugos agentūra? Žinote, skambinom į visus didžiuosius miestus, bet niekas nenori...“ „O kodėl gi ne... mes norime!!!“

Bet pasirodė, kad atliekų Alytaus mieste yra per mažai, kad būtų galima statyti sąvartyną ar kitus atliekų tvarkymo įrenginius ir projektas pradėjo bliukšti... Tada prasidėjo aplinkinių savivaldybių gundymai prisijungti prie projekto ir bandyti kurti regioninę sistemą... Norinčių nelabai buvo, bet ir pasirinkimo kito nebuvo... Jeigu nėra pakankamos rinkos, nėra projekto, nėra investicijų, nėra galimybių rekonstruoti Takniškių sąvartyną, kuris buvo katastrofiškos būsenos ir grėsė ekologiniu sprogamu...

Kilo idėja visų savivaldybių atstovus nuvežti į Daniją, parodyti kaip bendradarbiauja ir bendrai kuria komunalinių atliekų sistemas Danijos savivaldybės. Ir stebuklas įvyko - visi grįžo turėdami puikios patirties įspūdį ir svajonę, kad Alytaus regionui tikrai turi pavykti.

Šiandien Alytaus regionas turi visą šiuolaikinei atliekų tvarkymo sistemai reikalingą infrastruktūrą, patyrusius ir atsidavusius specialistus, puikius atliekų tvarkymo rezultatus, kurie visiškai tenkina žiedinės ekonomikos 2025 metams reikalavimus, mažiausius atliekų tvarkymo kaštus Lietuvoje.

Atrodo belieka ištart... „Ilgai ir laimingai...“

Bet realus gyvenimas sąlygoja, kad po kiekvienos savivaldos kadencijos, regioninę sistemą reikia kurti iš naujo, iš naujo įsitikinti, jog tai yra ekonomiškai naudinga visoms savivaldybėms, nustebti, kad viešojo sektoriaus įmonės gali būti efektyvios ir sėkmingai veikti ir suvokti, kad turto atidavimas už dyką ir dar sumokėjimas už paslaugas dvigubai brangiau nei pats galėtum tą paslaugą atlikti – nėra viešojo intereso tenkinimas.

15 metų nuo ARATC įkūrimo pralėkė kaip viena diena... Šiandien paslaugas teikiame 85000 namų ūkių ir 11000 įmonių. Iš viso 2017 metais sutvarkėme 81000 tonų komunalinių atliekų, iš kurių už 60000 tonų sumokėjo įmonės ir gyventojai mokėdami rinkliavas savivaldybėms, o už 21000 tonų tvarkymą finansavo Gamintojų ir importuotojų organizacijos.

2017 metais suteikėme vartotojams paslaugų už daugiau nei 5 000 000 €. Perdirbome ir panaudojome daugiau kaip 75 proc. komunalinių atliekų.

Dėkojame visoms savivaldybėms ir gyventojams, bei visiems atliekų turėtojams ir mūsų klientams, kad naudojasi bendrovės paslaugomis, visokeriopai remia, palaiko ir turi ambicijų, kad Alytaus regionas kaip žaliojo turizmo, sveikos gyvensenos ir sveikatos atgavimo regionas, diktuočių ir atliekų tvarkymo madas Lietuvoje bei Europoje.

Valdybos pirmininkė

Vilma Jurgelevičienė

Direktorius

Algirdas Reipas

Metinis pranešimas 2017

3. Bendrovės valdymas ir struktūra

UAB ARATC VALDYMAS ir įstatinis kapitalas – 463.392 Eur

Alytaus miesto savivaldybė 31%

Alytaus rajono savivaldybė 14%

Birštono savivaldybė 2%

Druskininkų savivaldybė 12 %

Prienų rajono savivaldybė 15 %

Lazdijų rajono savivaldybė 12%

Varėnos rajono savivaldybė 14%

4. Bendrovės valdybos nariai

Vilma Jurgelevičienė, valdybos pirmininkė – Druskininkų savivaldybės administracijos direktorė

Jolanta Kručauskaitė, valdybos pirmininko pavaduotoja – Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorė

Romualdas Paulauskas – Alytaus miesto savivaldybės administracijos Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas

Vida Mačernienė – Alytaus miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus vedėja

Alvydas Verbickas – Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktorius

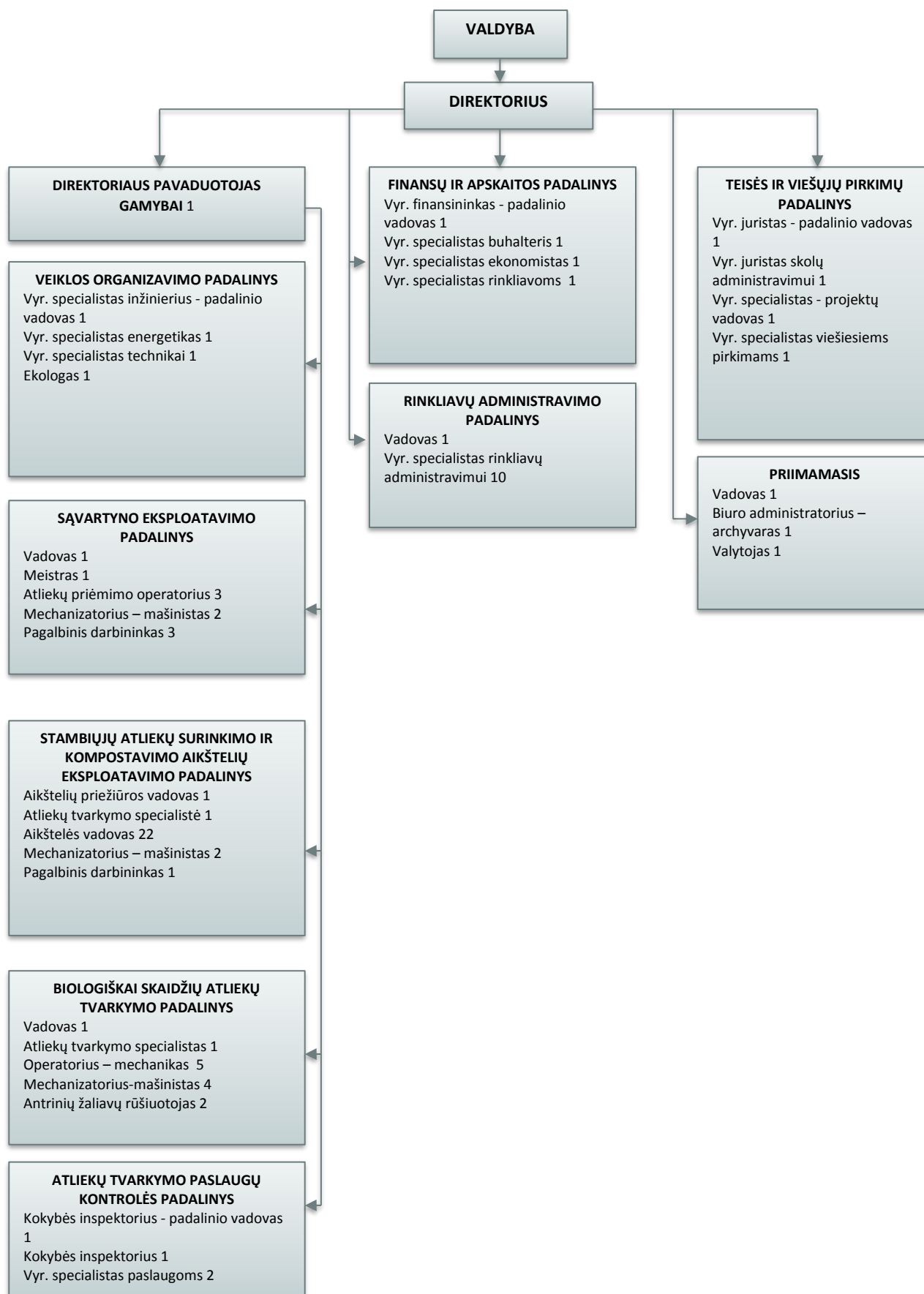
Irmantas Adamonis - Birštono savivaldybės Bendrojo skyriaus Viešosios tvarkos vyriausiasis specialistas

Lina Nalivaikienė - Alytaus miesto savivaldybės Turto valdymo ir verslo skyriaus vedėjo pavaduotoja

Justina Greblikaitė – Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja

Egidijus Visockas – Prienų rajono savivaldybės administracijos direktorius

5. Bendrovės valdymo struktūra ir pareigybės

6. Bendrovės ūkinė veikla

6.1. Atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Alytaus regiono savivaldybių įsteigtas UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras yra didžiausia atliekas tvarkanti įmonė Alytaus regione. Bendrovė padeda savivaldybėms organizuoti regioninę atliekų tvarkymą sistemą, plėtojant šią sistemą siekiama įgyvendinti nustatytus atliekų tvarkymo prioritetus ir įvykdyti nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis Alytaus regione.

Užduotys, kurios buvo keliamos Valstybiniame atliekų tvarkymo plane 2017 metais :

1. Perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų;
2. Užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių regiono teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos;
3. Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos neviršytų didžiausių leistinų šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekių.

Tikslai, kuriuos buvo siekiama įgyvendinti:

1. Skatinti atliekų prevenciją, užtikrinant, kad Alytaus regiono teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėtų arba bent jau išliktų stabilus ekonominio augimo sąlygomis.
2. Skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų perdirbimo (įskaitant kompostavimo) ir naudojimo apimtį. 2017 metais buvo eksploatuojama didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, mišrios komunalinės atliekos buvo rūšiuojamos mechaninio rūšiavimo linijoje, atskirtos biologiškai skaidžios atliekos apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba, visi atliekų turėtojai aprūpinti rūšiavimo priemonėmis, atliekos iš gyventojų aikštelėse priimamos nemokamai. Vykdyta akcija, skatinanti pristatyti atliekas į aikšteles, už pristatytas žaliasias atliekas ir elektros elektroninę įrangą dalijamas žaliųjų atliekų kompostas.
3. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą - 2017 metais siekiant, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patektų kuo mažiau pavojingų atliekų, jos buvo surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, vykdytas ekologinis švietimas, iš gyventojų šios atliekos priimamos nemokamai. Kontrolės padalinys vykdė mišrių komunalinių atliekų konteinerių patikrinimus.

Regiono eksploatuota visa turima atliekų surinkimo ir tvarkymo infrastruktūra. Viesiems bendrovės eksploatuojamiems įrenginiams yra gauti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai arba taršos leidimai, kurie leidžia vykdyti veiklą juose.

Taip pat įmonė turi pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, kuri leidžia surinkti ir laikyti pavojingas atliekas eksploatuojamose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse bei surinkti ir šalinti pavojingas atliekas inertinių atliekų apdorojimo aikštelės asbesto šalinimo sekcijoje.

Bendrovė įrašyta į atliekų tvarkytojų, turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus sąrašą, kuri pakutes išskiria mišrių komunalinių atliekų apdorojimo procese, užsiregistravusi gamintojų ir importuotojų registre, gavusi veterinarinį patvirtinimą, kuris suteikia teisę biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba tvarkyti trečios kategorijos šalutinius gyvūninius produktus.

Bendrovė yra įsidiėjusi aplinkos vadybos sistemą pagal LST EN ISO 14001:2015 standartą, kuris galioja iki 2020 metų spalio 31 dienos.

Visi įmonės padaliniai registruoti atliekų tvarkytojų valstybės registre. Turimus atliekų tvarkymo kodus (padaliniuose tvarkomas atliekas) galima rasti Aplinkos apsaugos agentūros internetiniame puslapyje pagal nuorodą: <http://atvr.aplinka.lt/paieska/>.

Bendrovė taip pat administruoja vietinę rinkliavą iš atliekų turėtojų už komunalinių atliekų surinkimą bei tvarkymą.

6.2. Atliekų tvarkymo būklė 2017 metais ir komunalinių atliekų tvarkymo apskaita

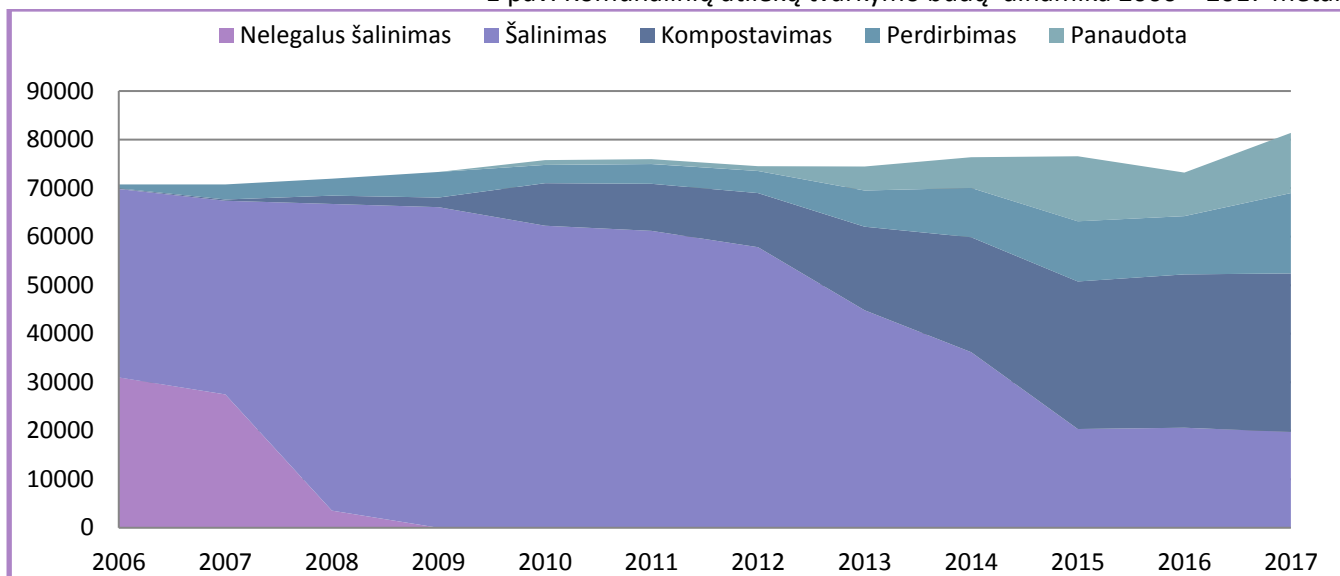
2017 metais Alytaus regione susidarė ir buvo sutvarkyta 81374 tonų komunalinių (įskaitant ir organines bei popieriaus atliekas sukompostuotas, sudegintas ar panaudotas energijai gaminti namų ūkiuose) atliekų. Iš jų tik 19747 t pašalinta sąvartyne - likusios perdirbtos ar panaudotos.

Nors 2017 metais regione komunalinių atliekų, palyginus su 2016 metų kiekiu, susidarė beveik 4500 tonų daugiau, tačiau pašalintų atliekų kiekis sumažėjo 3 proc. lyginant su 2016 metais. Perdirbimas išliko toks pat 61 proc., tačiau, lyginant su 2016 metais, perdirbta 2000 tonų daugiau komunalinių atliekų.

1 lentelė Komunalinių atliekų apskaita pagal tvarkymo būdus Alytaus regione

Metai		Komunalinių atliekų kiekiai t/metus			
		2014	2015	2016	2017
1	Išrūšiauta perdirbti komunalinių atliekų	10118	12394	13764	16566
2	Panaudota energijos gamybai ir kitaip panaudota	6336	13430	9058	12384
3	Sukompostuota įrenginiuose	14406	21035	24078	23277
4	Sukompostuota namų ūkiuose	9300	9379	9400	9400
5	Pašalinta komunalinių atliekų sąvartyne	36174	20336	20591	19747
6	Viso komunalinių atliekų	76334	76574	76870	81374
7	Perdirbta komunalinių atliekų %	44	56	61	61
8	Perdirbta ir panaudota komunalinių atliekų %	53	73	73	76

1 pav. Komunalinių atliekų tvarkymo būdų dinamika 2006 – 2017 metais

Alytaus regionas jau antri metai perdirba daugiau nei 60 proc. visų komunalinių atliekų ir gana sėkmingai eina žiedinės ekonomikos užduočių įgyvendinimo keliu, tačiau rezultatai demonstruoja kad tai nebus taip paprasta, nes be dar geresnio rūšiavimo, atskiro maisto surinkimo, taip pat specifinių atliekų srautų (sauskelnės, pelenų ir kt.) perdirbimo 65 proc. barjero nepavyks pasiekti.

Iš kitos pusės jau akivaizdu, kad pastačius atliekų deginimo gamyklą Kaune, atliekų šalinimas tikrai nesieks daugiau nei 5 proc. nuo viso komunalinių atliekų kiekio.

Esminis veiksnys, kuris leido žymiai pagerinti komunalinių atliekų tvarkymą, buvo MBA įrenginių pastatymas ir įvedimas į eksploataciją 2015 metais, tai leido ir ženkliai sumažinti emisijas į aplinką ir pagerinti visų komunalinių atliekų tvarkymo aplinkosauginę būklę.

JAU 15 METŲ MES TVARKOME JŪSŲ ATLIEKAS!

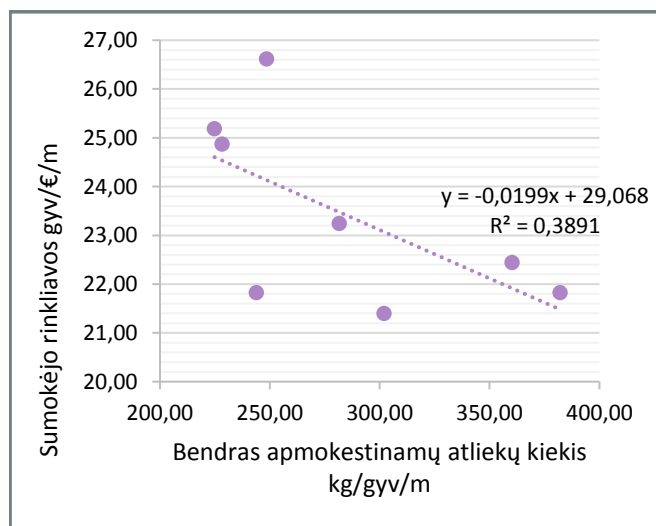
Pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis 2017 metų pradžioje Alytaus regione gyventojų skaičius 172 991.

2 lentelė. Sutvarkyta komunalinių atliekų kg vienam statistiniam gyventojui per metus

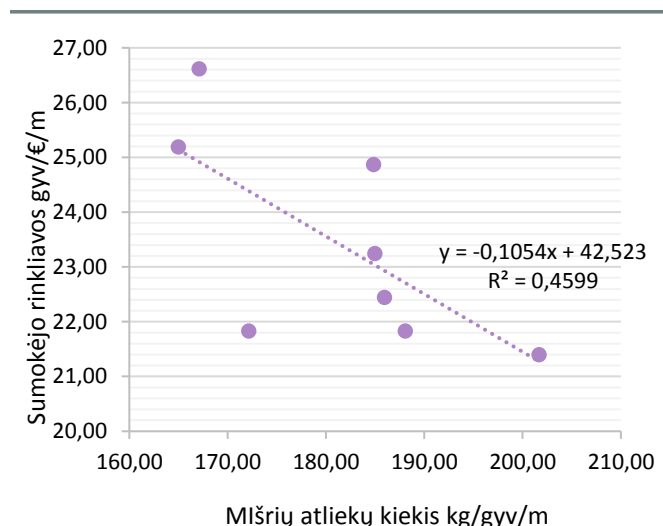
Metai		Atliekų kiekis kg/gyventojui/metus					
		Alytaus regionas				Lietuva	ES vidurkis
		2014	2015	2016	2017	2016	2016
1	Surinkta ir perdirbta antrinių žaliavų	56	70	78	96	109	140
2	Sukompostuota	131	171	189	189	104	79
3	Panaudota energijos gamybai ir kitaip panaudota	35	75	51	72	77	130
4	Pašalinta sąvartyne	200	115	116	114	132	117
5	Viso komunalinių atliekų	423	433	434	470	444	480

3 lentelė. Pas gyventojus susidaranti ir rinkliava apmokestintos komunalinės atliekos 2017 m.

Savivaldybė	MKA kiekis gyv./kg/m	Atskirai surinktos didžiosios atliekos ir žaliosios atliekos gyv./kg/m	Bendras apmokestintas rinkliava atliekų kiekis gyv./kg/m	Sumokėjo rinkliavos statistinis gyventojas €/metus su PVM
Alytaus m. sav.	201,68	100,35	302,03	21,40
Alytaus raj. sav.	184,84	43,46	228,30	24,87
Birštono sav.	188,06	194,02	382,07	21,83
Druskininkų sav.	185,97	174,35	360,32	22,45
Lazdijų raj. sav.	164,98	59,84	224,82	25,19
Prienų raj. sav.	172,15	71,65	243,80	21,83
Varėnos raj. sav.	167,11	81,41	248,52	26,62
Vid. Regione	184,97	96,59	281,56	23,24

2 pav. Rinkliavos dydžio priklausomybė €, gyv./m nuo bendro susidarantių apmokestintų rinkliava komunalinių atliekų kiekio vienam gyventojui per 2017 metus

3 pav. Rinkliavos dydžio priklausomybė €, gyv./m nuo susidarantių mišrių komunalinių atliekų kiekio vienam gyventojui per 2017 metus

4 lentelė. Pakuočių ir antrinių žaliavų rūšiavimo rezultatai Alytaus regione

Savivaldybės	Pakuočių ir antrinių žaliavų kiekis kg vienam statistiniam gyventojui per metus		Pokytis +/- kg gyventojui (su 2016 m.)
	2016 m.	2017 m.	
Alytaus m.	20,56	22,43	+1,87
Alytaus r.	52,09	54,25	+2,16
Birštono	43,94	48,90	+4,96
Druskininkų	46,38	52,94	+6,56
Lazdijų r.	42,85	43,19	+0,34
Prienų r.	43,96	51,95	+7,99
Varėnos r.	39,54	38,39	-1,15
Viso	36,40	41,00	+3,6

Pateikta analizė rodo, kad priskaičiuotos rinkliavos kiekis visiškai nepriklauso nuo susidarančio mišrių komunalinių atliekų vienam gyventojui per metus, atvirkščiai – Alytaus mieste, kur mišrių atliekų susidaro daugiausiai, tačiau rinkliavos mokama mažiausiai. Taip pat kaimiškose vietovėse, kur atliekų susidaro mažiausia, rinkliavos mokama daugiausia. Nors reikia pripažinti, kad skirtumai nėra dideli ir statistiškai nelabai patikimi.

6.3. Alytaus regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimas

Organizuojant atliekų tvarkymo sistemą 2017 metais Alytaus regione buvo vadovaujamasi 2013 metais birželio 12 dieną Alytaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr.51/6S-148 patvirtintu Alytaus regiono atliekų tvarkymo planu 2014-2020 metams.

2017 metais Alytaus regione veikė visa plane numatyta ir išplėsta infrastruktūra: 17 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių, inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija, 7 kompostavimo aikštelės, mechaninio rūšiavimo linija, ištisus metus veikė biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba.

Siekiant įgyvendinti Alytaus regiono atliekų tvarkymo plane numatytus tikslus 2017 metais Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras švietė ir informavo visuomenę atliekų tvarkymo klausimais per žiniasklaidos priemones, skelbė informaciją internetinėje svetainėje, didelis dėmesys buvo skiriamas moksleivių švietimui.

Sukurta regioninė mechaninio biologinio apdorojimo infrastruktūra netinkamų perdirbti ir turinčių energetinę vertę ir biologiškai skaidžių komunalinių atliekų atskyrimui bei biologiškai skaidžių komunalinių atliekų apdorojimui.

Atskirtos netinkamos perdirbti ir turinčios energetinę vertę komunalinės atliekos vežamos deginti į UAB Fortum Klaipėda.

Biologiškai skaidžios atliekos perduodamos į biologinio apdorojimo įrenginius su energijos gamyba.

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane 2014- 2020 metams nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys įgyvendinamos, kadangi beveik visos mišrios komunalinės atliekos rūšiuojamos mechaninio rūšiavimo linijoje.

2017 metais 76 % regione susidariusių komunalinių atliekų perdirbtos ir panaudotos, o pašalintas komunalinių atliekų kiekis neviršija 50 % susidariusių regiono teritorijoje komunalinių atliekų per metus.

6.4. Rūšiuojamasis atliekų surinkimas

6.4.1. Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas

Siekiant sudaryti tinkamas sąlygas rūšiuoti pakuotes ir antrines žaliavas jų susidarymo vietoje visi Alytaus regiono gyventojai aprūpinti pakuočių ir stiklo konteneriais pagal Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus.

Tačiau įvertinant, kad varpo formos konteneriai ir morališkai ir fiziškai susidėvėję, bei atsižvelgiant į Druskininkų savivaldybės patirtį, visame regione bus pakeisti rūšiavimo konteneriai prie daugiabučių namų į požeminius, pusiau požeminius ar naujos kartos antžeminius kontenerius.

5 lentelė. Gyventojų rūšiavimo konteineriai Alytaus regione 2017 m.

Savivaldybė	Kolektyviniai konteineriai vnt. 2017 m.			Konteineriai individualioms namų valdoms 2017 m.	
	Stiklas	Popierius	Plastikas	Pakuočių konteineriai	Stiklo pakuotės konteineriai
Alytaus miesto	200	198	200	3880	3880
Alytaus rajono	89	90	90	7650	8538
Druskininkų	56**	56**	56**	2901	3541
Lazdijų rajono	48	48	48	7057	7004
Varėnos rajono	61	61	61	5920	5910
Prienų rajono	103	91	107	8468	8464
Birštono	25	25	26	626	626
Viso regione:	582	569	588	36502	37963

* p. požeminiai konteineriai

6 lentelė. Visais įmanomais būdais surinktų pakuočių ir antrinių žaliavų kiekiai.

Savivaldybės	Iš gyventojų (individualūs, varpeliai)		Juridiniai asmenys		Didelių gabaritų atliekų aikštelės		Taromatai		ARATC Rūšiavimo linija	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Alytaus m.	1119	1184	1161	1791	110	132	399	494	196	139
Alytaus r.	1398	1441	117	171	48	38	38	56	76	59
Birštono	190	208	14	86	22	14	29	43	19	14
Druskininkų	912	1061	186	348	62	65	152	193	82	62
Lazdijų r.	876	856	24	128	25	35	84	103	49	38
Prienų r.	1217	1409	86	271	63	113	102	132	75	57
Varėnos r.	910	860	43	184	65	78	134	170	64	47
Viso:	6622	7019	1633	2979	395	475	938	1191	561	416

2017 m. iš gyventojų pakuočių atliekų buvo surinkta daugiau nei 2016 m. ir tai lėmė ne vien gyventojams išdalinti individualūs rūšiavimo konteineriai ar pagerėję gyventojų rūšiavimo įgūdžiai, bet ir atliekų tvarkytojų atsakingiau rūšiuojamos atliekos.

2017 m. iš juridinių asmenų pakuočių atliekų buvo surinkta ir sutvarkyta daugiau nei 2016 m. Taip pat didelę įtaką pakuočių atliekų kiekio didėjimui turėjo ir atliekų tvarkymo paslaugų kontrolės padalinio kokybės inspektoriaus darbas, atliekant patikrinimus Alytaus regiono įmonėse. Jos buvo informuotos, kaip teisingai rūšiuoti atliekas ir kaip sudaryti dvišales sutartis dėl antrinių žaliavų atliekų sutvarkymo.

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse 2017 m. daugumoje savivaldybių buvo surinkta daugiau pakuočių atliekų nei 2016 m. Tai rodo, kad gyventojai saugodami ir neteršdami aplinkos, moka naudotis Alytaus regione įkurtomis didelių gabaritų aikštelėmis. Atliekos iš gyventojų priimamos nemokamai.

2017 m. vienkartinį pakuočių užstatymo sistemoje buvo surinkta daugiau atliekų nei 2016 m. Vadinasi, gyventojai yra suinteresuoti pakuočių grąžinti į „taromatą“ – mainais už pinigus.

Pats geriausias rūšiavimas Alytaus regione buvo Alytaus rajono savivaldybėje, o blogiausias Alytaus mieste, kur vienas gyventojas išrūšiavo beveik tris kartus mažiau nei Alytaus rajonas ir 2 kartus mažiau nei Alytaus regionas vidutiniškai. Kad ir daugiabučiai namai gali rūšiuoti parodė Druskininkų pavyzdys, kur vienam gyventojui išrūšiuota beveik 53 kg pakuočių ir antrinių žaliavų.

Pagal rūšiavimo apimtį Alytus yra neginčijamas lyderis Lietuvoje.

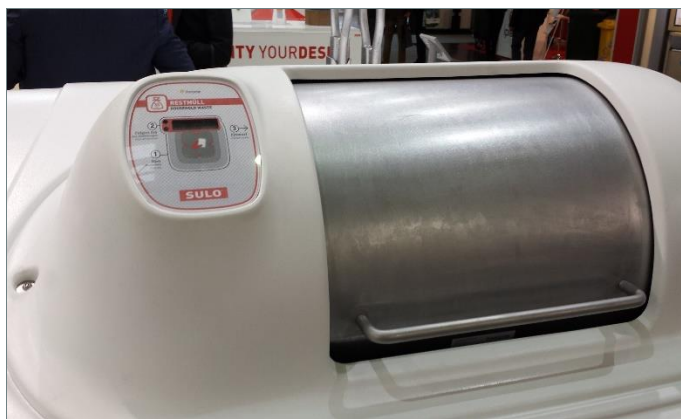
4 pav. Žiedinės ekonomikos tema nagrinėjama Seime, LRATCA prezidentas Alytaus RATC direktorius Algirdas Reipas - vienas iš pranešėjų. Alytaus regiono patirtis pasirodė įdomi Europos Komisijos atstovams ir Seimo nariams

5 pav. Švedijoje vykusiame tarptautiniame konsorciame, kuris buvo skirtas žiedinės ekonomikos principų sklaidai, tarp verslo ir valdžios institucijų Alytaus miesto mero pavaduotojas Tautvydas Tamulevičius tarptautiniams ekspertams pristatė gerąją Alytaus regiono savivaldos patirtį ir ateities planus, siekiant žiedinės ekonomikos tikslų.

7 lentelė. Pakuočių ir antrinių žaliavų santykis su MKA skirtingose savivaldybėse

Savivaldybės	Pakuotės 2016 m., t	Proc. nuo bendro MKA kiekio 2016 m.	Pakuotės 2017 m., t	Proc. nuo bendro MKA kiekio 2017 m.	Pokytis +/- t (su 2016 m.)
Alytaus m.	3436	25,69%	3740	29,73%	304
Alytaus r.	1677	32,51%	1918	36,07%	301
Birštono	336	26,84%	373	29,51%	37
Druskininkų	1605	29,03%	2003	35,82%	398
Lazdijų r.	1105	32,11%	1187	35,07%	82
Prienų r.	1620	31,55%	2048	39,55%	428
Varėnos r.	1436	33,02%	1619	38,05%	183
Viso:	11215	29,33%	12889	34,30%	1733

6 pav. Tikimės, kad dozatorių būgnų įrengimas mišrių atliekų konteneriuose, pagerins pakuočių rūšiavimą

7 pav. Užstato sistema veikia puikiai ir efektyviai bei radikaliai pakeitė gyventojų įpročius

6.4.2. Eksperimentas Alytaus miesto daugiabučių namų atliekų surinkimo aikštelėse

Daugiabučių namų mišrių komunalinių atliekų konteinerių kontrolė vis dar išlieka viena sunkiausiai kontroliuojamų sričių. Į daugiabučių namų mišrių komunalinių atliekų konteinerius vis dar patenka didelė dalis nerūšiuotų atliekų, o šalia jų, ir didelių gabaritų bei pakuočių atliekų, kurios konteinerių aikštelės paverčia sąvartynais. Siekiant išsiaiškinti priežastis, 2017 metais 4 mėnesių laikotarpiu (rugpjūčio - lapkričio mėn.) buvo atliktas eksperimentas, kurio metu buvo įdarbinti šeši prižiūrėtojai problematiškiausiose konteinerių aikštelėse prie daugiabučių namų Alytaus mieste. Įdarbintiems prižiūrėtojams buvo mokama iš Alytaus miesto savivaldybės Užimtumo didinimo programos lėšų.

Nuo rugpjūčio mėn. pradžios prie konteinerių aikštelių nustatytomis valandomis budintys prižiūrėtojai gyventojams ne tik priminė, kaip tinkamai rūšiuoti atliekas, bet ir patarė, kaip tą teisingai daryti, perspėjo nepalikti prie konteinerių netinkamų atliekų, dalijo rūšiavimo atmintines. Aikštelėse buvo įrengti informaciniai standai, kuriuose buvo pateikiama informacija apie tinkamą atliekų rūšiavimą ir adresai, kur pristatyti stambiausias bei statybines atliekas.

8 pav. Budintis prižiūrėtojas vienoje iš eksperimente dalyvavusių aikštelių

9 pav. Įrengti informaciniai standai prie konteinerių aikštelių.

Per keturių mėnesių eksperimento laikotarpį, buvo stebėta 18 konteinerinių aikštelių prie daugiabučių namų, kuriose buvo 79 vnt. mišrių komunalinių atliekų konteinerių. Pastebėta, kad budint prižiūrėtojams gyventojų atliekų rūšiavimas gerėjo, dažnai persipildydavo pakuočių rūšiavimo varpai, dėl ko tekdavo papildomai atliekų vežėjui juos ištuštinti, o mišrių komunalinių atliekų konteinerių užpildymas mažėjo ir nesiekė nei 50 proc. Kadangi atliekų kiekis mažėjo, buvo mažinamas ir konteinerių skaičius nuimant 26 vnt. (33 proc.) mišrių komunalinių atliekų konteinerių iš eksperimente dalyvavusių aikštelių. Taip pat galime pasidžiaugti, kad budint prižiūrėtojams konteinerių aikštelės tapo daug tvarkingesnės ir švaresnės.

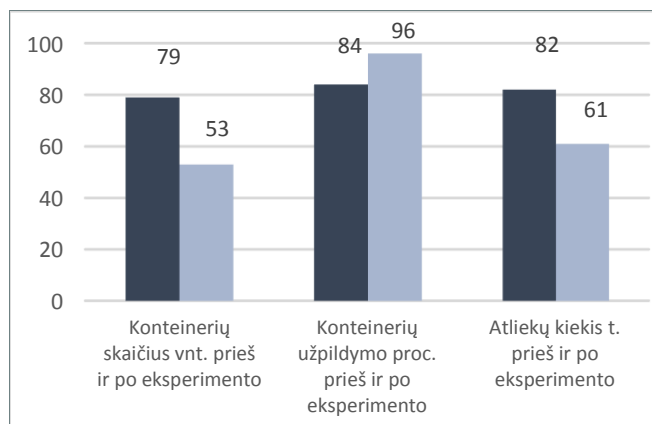

10 pav. bendro naudojimo konteinerių aikštelė prieš eksperimentą.

11 pav. bendro naudojimo konteinerių aikštelė budint prižiūrėtojams.

Rezultatai rodo, kad eksperimentas pasiteisino ir davė teigiamus rezultatus geresniam rūšiavimui ir atliekų mažėjimui visame Alytaus mieste. Iš aštuoniolikos stebėtų aikštelių, mišrių komunalinių atliekų kiekis preliminarai sumažėjo apie 21 t. (26 proc.) ir tai rodo, kad 4 mėn. eksperimentas didžiąja dalimi prisidėjo prie bendro atliekų mažėjimo visame Alytaus mieste. Mažėjant bendram atliekų kiekiui, per 2017 m. buvo nuimta 61 vnt. mišrių komunalinių atliekų konteinerių, iš jų 26 vnt. iš eksperimente dalyvavusių aikštelių.

12 pav. Pokyčiai užfiksuoti konteinerinėse aikštelėse Alytaus mieste prie daugiabučių namų eksperimento metu

13 pav. Atliekų surinkimas Olandijoje Antverpeno mieste maišais, neišvengiama urbanizuotų teritorijų realybė, tačiau rūšiavimo kokybė nėra gera.

6.4.3. Mišrių (likutinių) komunalinių atliekų surinkimas

Alytaus regione likutinės mišrios komunalinės atliekos (toliau - MKA) 2017 m. buvo renkamos naudojant 20 šiukšliavežių, kuriomis aptarnaujama: apie 40200 vnt. individualių 120 ir 240 l talpos konteinerių, 5000 vnt. bendro naudojimo 1100 l talpos, 120 vnt. bendro naudojimo - 600 l talpos ir 70 vnt. bendro naudojimo - 770 l talpos konteinerių, 33 vnt. - pusiau požeminių 3 m³ talpos ir 42 vnt. - pusiau požeminių 5 m³ konteinerių.

8 lentelė. MKA - likusių po rūšiavimo atliekų kiekiai surinkti rūšiuojamojo surinkimo būdu

Savivaldybė	Atliekų kiekiai, t							
	Gyventojai			Organizacijos			Iš viso	
	2015	2016 m.	2017 m.	2015m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.
Alytaus m.	10292	10824	10649	2875	2409	1934	13233	12583
Alytaus r.	4914	4961	4912	308	199	409	5160	5321
Birštono	919	967	1033	305	285	231	1252	1264
Druskininkų	5020	4825	3727	766	703	1865	5528	5592
Lazdijų r.	3350	3376	3272	279	65	114	3441	3386
Prienų r.	4170	4291	4674	1037	845	509	5136	5183
Varėnos r.	4584	3927	3758	381	446	511	4373	4269
Viso	33250	33171	32025	5949	4952	5573	38123	37598

2017 m. Alytaus regione susidarė ir priimta apdorojimui 37598 t. MKA. Lyginant pastarųjų trejų metų duomenis, pastebima, kad šių atliekų kiekiai mažėjo, bet juridiniai asmenys 2017 metais pagamino MKA 12 proc. daugiau lyginant su 2016 metais.

Lyginant duomenis savivaldybėse, MKA susidarymas 2017 m. palyginus su 2016 m. keitėsi neženkiai, išskyrus Druskininkų, Alytaus r., Birštono ir Prienų r. savivaldybes, kuriose MKA kiekis išaugo.

Nuo 2017 m. liepos 1 d. Alytaus regione buvo įvesta dvinarė rinkliava. Gyventojams vietinės rinkliavos mokesčio kintamoji dalis susideda iš ištuštinimo dažnumo bei konteinerio talpos, todėl nemaža dalis gyventojų pustuščių konteinerių pradėjo neištraukti arba ištraukia juos rečiau. Per 2017 m. labiausiai ištuštinamų konteinerių skaičius sumažėjo Birštono, Lazdijų r. ir Prienų r. savivaldybėse iki 16-19 proc. (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. Per 2016-2017 m. ištuštintų konteinerių analizė

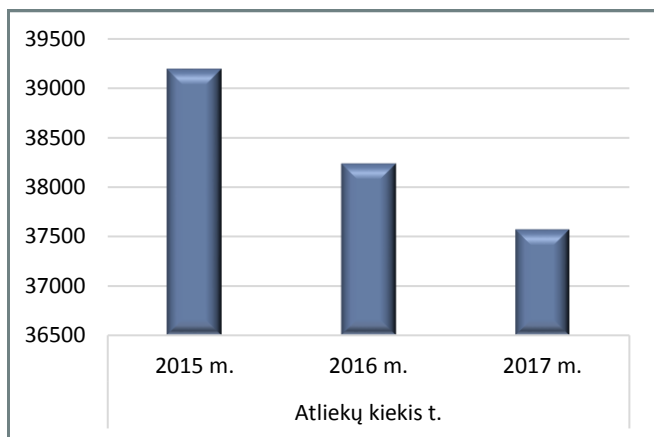
Savivaldybės	Konteinerių ištuštavimo skaičius vnt.		Pokytis+/- vnt.	Pokytis+/- %	Vidutinis pakeliamas vieno konteinerio svoris kg. (2016 m.)	Vidutinis pakeliamas vieno konteinerio svoris kg. (2017 m.)
	2016 m.	2017 m.				
Alytaus m.	228056	217093	-10963	-4,80%	58,7	57,9
Alytaus r.	-	-	-	-	-	-
Birštono	23039	18443	-4596	-19,95%	54,3	65,8
Druskininkų	74523	70100	-4423	-5,94%	74,2	79,8
Lazdijų r.	171090	140024	-31066	-18,16%	20,2	23,2
Prienų r.	131201	109761	-21440	-16,34%	39,1	47,2
Varėnos r.	97436	97813	377	0,39%	44,6	43,5
Viso:	725345	653234	-72111	-9,94%	52,8	56,9

Alytaus regiono savivaldybių teritorijose 2017 m., išskyrus Alytaus rajono savivaldybę, likutinės mišrios komunalinės atliekos yra renkamos naudojant specialią įrangą, fiksuojant kiekvieną konteinerio pakėlimą.

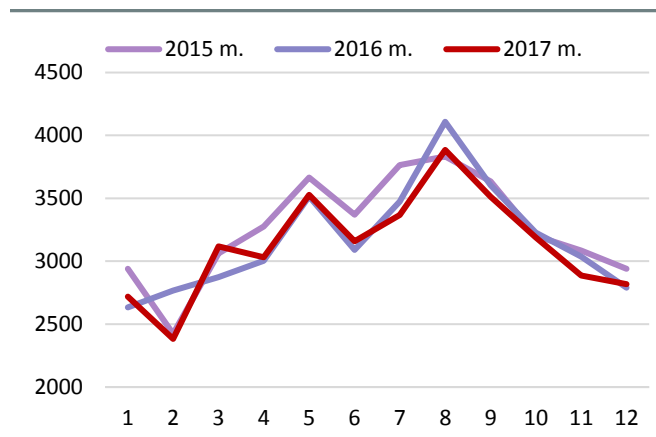
Atliekų turėtojas, prisijungęs prie vietinės rinkliavos savitarnos svetainės, gali matyti visą su atliekų surinkimu susijusią informaciją: konteinerių ištuštavimo laiką, neištuštavimo priežastis, konteinerių tuštavimo grafikus. Kiekvienam atliekų turėtojui, remiantis šia informacija, buvo apskaičiuojamas mokesčio už atliekų tvarkymą dydis.

2017 metais paskelbtas naujas konkursas dėl Alytaus rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo apdoroti į mechaninio atliekų apdorojimo įrenginius. Kaip ir kitose Alytaus regiono savivaldybėse, taip ir šioje, buvo įdiegta konteinerių identifikavimo sistema.

2017 m. Alytaus regione susidarė ir priimta apdorojimui 37598 t MKA. Lyginant 2016 m. su 2017 m., MKA kiekis sumažėjo 1,4 proc.

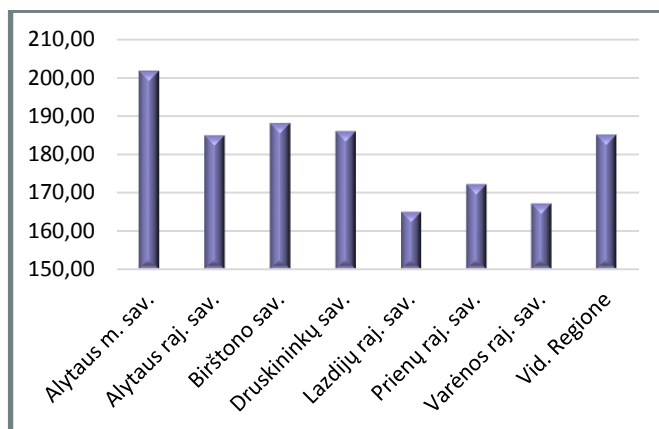
14 pav. Likutinių mišrių komunalinių atliekų susidarymo dinamika Alytaus regione 2015 - 2017 metais

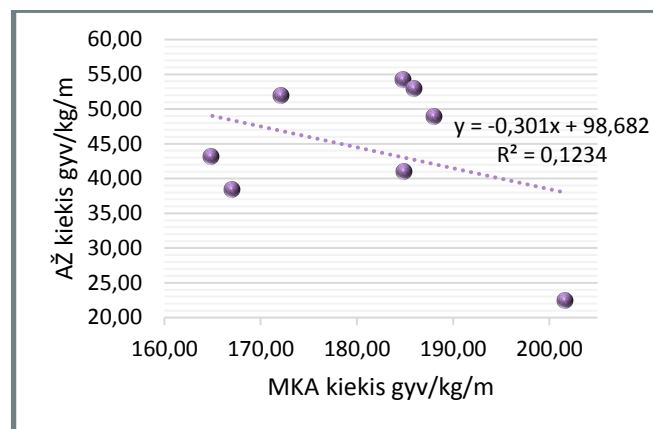
15 pav. Likutinių mišrių komunalinių atliekų susidarymo dinamika mėnesiais 2013-2017 metais

Kaip matome skirtingais mėnesiais surenkamų MKA kiekiai labai skiriasi ir padidėja daugiau kaip dvigubai vasaros mėnesiais, todėl planuojant atliekų tvarkymo įrenginių pajėgumus ir našumus reikia į tai atsižvelgti, nes surinktos atliekos negali būti laikomos ilgiau nei tris dienas ir negali būti šalinamos be apdorojimo.

MKA mažėjimui lemiamą įtaką ateityje turės maisto atliekų surinkimas ir geresnis rūšiavimas daugiabučiuose namuose. Tai būtų sveikintinas ir visuotinai palaikomas procesas.

16 pav. Likutinių mišrių komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui kg per metus

17. Likutinių mišrių komunalinių atliekų susidarymo priklausomybė nuo išrūšiuotų antrinių žaliavų kiekio

Visi teoretikai aiškina, kad kuo gyventojai daugiau rūšiuos, tuo mažiau mokės už atliekas, nes mišrių komunalinių atliekų susidarys vis mažiau. Ši tendencija išryškėjo ir Alytaus regiono savivaldybėse - Alytaus miesto gyventojai išrūšiuoja dvigubai mažiau komunalinių atliekų nei kitose savivaldybėse ir nerūšiuotų komunalinių atliekų čia susidaro žymiai daugiau ir ši priklausomybė nors ir nėra didelė bet yra statistiškai patikima.

6.5. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių veikla

2017 metais Alytaus regione veikė 7 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, į kurias gyventojai ir įmonės vežė žaliąsias atliekas (žolę ir lapus, medžių šakas, obuolių išspaudas ir kitas biologiškai skaidžias atliekas).

Savivaldybė	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių adresai
Alytaus r.	Karjero g. 2, Takniškių k., Alovės seniūnija, Alytaus r.
Birštono	Birštono g. 43, Birštono viensėdis, Birštono seniūnija
Druskininkų	Gardino g. 100, Druskininkai
Lazdijų r.	Gėlyno g. 23, Lazdijai
Prienų r.	Pramonės g. 3A, Prienai
	Povų g. Jiezno Kolonijų k., Jiezno sen., Prienų r.
Varėnos r.	Geležinkelio g. 65A, Varėna

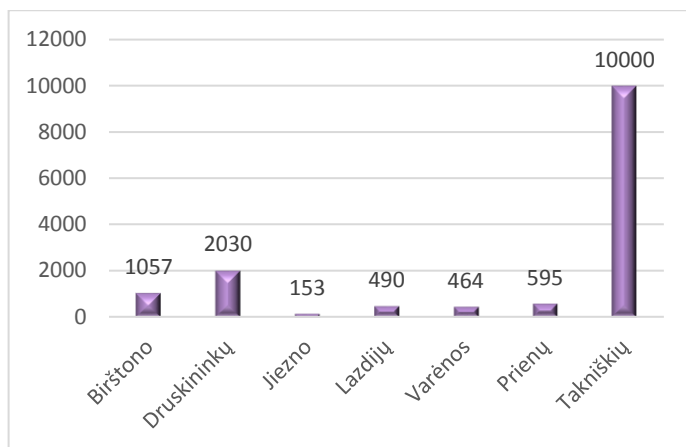
18 pav. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės Alytaus regione

19 pav. Karjero g. 2, Takniškių k., Alovės seniūnija Kompostavimo aikštelės vadovas Valdas Bakšys tikrina pagaminto komposto kokybę

2017 metais kompostavimo aikštelėse surinktos medžių šakos buvo susmulkintos ir perduotos Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo padaliniui kaip struktūrinė medžiaga, naudojama energijai gauti.

Iš surinktų biologiškai skaidžių atliekų (lapų, žolės) buvo pagaminta 2900 tonų komposto žemės. Taip pat buvo vykdomos akcijos, kurių metu komposto žemės regiono gyventojai galėjo gauti atvežę nenaudojamos buitinės technikos ir elektronikos arba žaliųjų atliekų. Daugiabučių namų bendrijoms buvo skiriama 3 tonos komposto kartą į metus nemokamai.

20 pav. 2017 metais priimtų į kompostavimo aikšteles atliekų kiekiai

21 pav. Vyksta intensyvūs medienos smulkinimo darbai, iš baldų bus pagaminta žaliava drožlių plokštei gaminti, iš kelmų struktūrinė medžiaga kompostui

2017 m. netinkamas perdirbti baldų dalis ir medieną, susidariusią po baldų ardymo, iš regiono aikštelių vežė UAB ARATC įsigytas krovininis automobilis, pritaikytas aptarnauti GAK tipo konteinerius. Tokioms atliekoms transportuoti buvo įsigyti ir į aikšteles pastatyti papildomi 30 m³ talpos GAK tipo konteineriai. Medienos atliekų smulkintuvo pagalba susmulkinta į stambią bei smulkią frakcijas buvo parduota.

22 pav. Tuoj pas gyventojus pajudės maisto atliekų surinkimo konteineriai ir biologiškai skaidžios atliekos bus tvarkomos dar geriau

23 pav. Bendrovė 2017 metais įsigijo naują krovininį automobilį didelių gabaritų ir organinių atliekų gabenimui iš aikštelių

2017 m. visose aikštelėse buvo įvestas internetinis ryšys, kuris viso padalinio darbą padarė dar efektyvesniu. Dabar informacija darbuotojus pasiekia greitai. Aikštelių vadovai naudojami tarnybiniu elektroniniu paštu. Internetinis ryšys aikštelėse tapo neišvengiamas, nes nuo 2018 m. sausio 1 dienos įsigalioja naujos Atliekų tvarkymo taisyklės, kuriose nurodyta, kad visi atliekų tvarkytojai privalės naudotis vieninga atliekų apskaitos sistema GPAIS.

2018 m. regione bus pastatytos dar dvi didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, po vieną Lazdijų ir Varėnos rajone, ir rekonstruota Druskininkų didelių gabaritų surinkimo aikštelė. Taip UAB ARATC didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelės taps dar geriau pasiekiamos regiono gyventojams.

Birštono	biologiškai suyrančios atliekos (žolė) 20 02 01	842,03	1056,67
	biologiškai suyrančios atliekos (šakos) 20 02 01	214,64	
Druskininkų	biologiškai suyrančios atliekos (žolė) 20 02 01	1486,92	2029,54
	biologiškai suyrančios atliekos (šakos) 20 02 01	542,62	
Jiezno	biologiškai suyrančios atliekos (žolė) 20 02 01	82,15	152,82
	biologiškai suyrančios atliekos (šakos) 20 02 01	70,67	
Lazdijų	biologiškai suyrančios atliekos (žolė) 20 02 01	490,47	490,47
Varėnos	biologiškai suyrančios atliekos (žolė) 20 02 01	396,60	464,11
	biologiškai suyrančios atliekos (šakos) 20 02 01	32,52	
Prienų	medžiagos, netinkamos vartoti ar perdirbti	34,99	594,97
	biologiškai suyrančios atliekos (žolė) 20 02 01	472,98	
Takniškių	biologiškai suyrančios atliekos (šakos) 20 02 01	121,99	10000,45
	pijuvenos, drožlės, skiedros, mediena 03 01 05	158,07	
	augalų audinių atliekos 02 01 03	7,82	
	medžio žievės ir kamščiamedžio atliekos 03 01 01	1045,28	
	biologiškai suyrančios atliekos (žolė) 20 02 01	2638,65	
	medžiagos, netinkamos vartoti ar perdirbti 02 03 04	3601,48	
	miškininkystės atliekos 02 01 07	149,60	
	biologiškai suyrančios atliekos (šakos) 20 02 01	859,69	
	medžio žievės ir medienos atliekos 03 03 01	3,66	
	mediena (nenurodyta 19 12 06) 19 12 07	855,60	
	mediena (nenurodyta 20 01 37) 20 01 38	680,60	
Viso :		14789,03	

24 pav. Tik iš išorės atrodo, kad žaliosios atliekos miega žiemos miegu – viduje kaupų vyksta aktyvūs biologiniai procesai ir pavasarį kvepės kompostu

10 lentelė. Gautų atliekų kiekis pagal rūšis kompostavimo aikštelėse, t

6.6. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių veikla

2017 metais 7-ių Alytaus regiono savivaldybių teritorijose buvo eksploatuojama 17 didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelių (toliau DGSA).

Savivaldybė	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių adresai
Alytaus m.	Alovės g. 6, Alytus
	Putinių g. 3A, Alytus
Alytaus r.	Karjero g. 2, Takniškių k., Alovės seniūnija,
	Melioratorių g. 5A, Simnas, Alytaus r.
	Daugų g. 17B, Daugų k., Alytaus r.
Druskininkų	Gardino g. 102, Druskininkai
	Leipalingio k., Druskininkų sav.
Prienų r.	Pramonės g. 3, Prienai
	Povų g., Jiezno Kolonijų k., Jiezno sen.,
	Kauno g. 34A, Veiverių mstl, Prienų r.
	Klevų g. 52, Gerulių k., Balbieriškio sen.,
Lazdijų r.	Gėlyno g. 12, Lazdijai
	V. Montvilos g. 31A, Veisiejai, Lazdijų r.
Varėnos r.	Geležinkelio g. 65, Varėna
	Vilniaus g. 89, Merkinės viensėdis,
	Pievų g. 1B, Paklėštarės k., Varėnos raj.
Birštono	Birštono g. 43, Birštono viensėdis.,

11 lentelė. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės Alytaus regione

25 pav. Prienų savivaldybėje, nes sniego seniai alsavo ekologija ir geresniu atliekų tvarkymu per 2017 metų Šv. Kalėdas

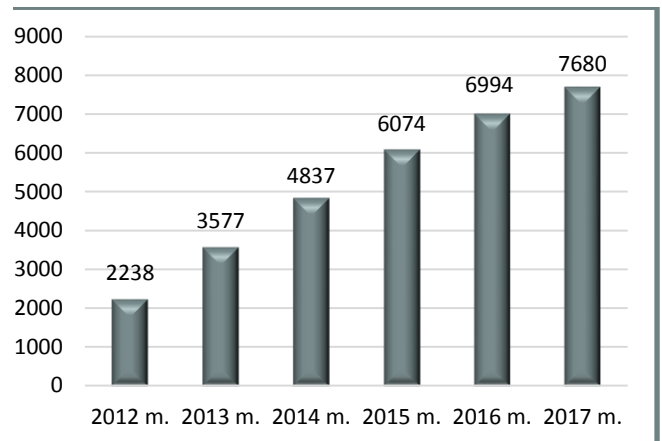
JAU 15 METŲ MES TVARKOME JŪSŲ ATLIEKAS!

Į šias aikšteles fiziniai ir juridiniai asmenys gali atvežti didžiąsias buitines atliekas (baldus, duris, langų rėmus), antrines žaliavas (popierių, kartoną, plastiką, stiklą, metalą), elektros ir elektroninės įrangos atliekas (televizorius, buitinę techniką, kompiuterius ir jų monitorius, smulkius elektros prietaisus), buityje susidaranti statybines atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas, buitines pavojingas atliekas (liuminescencines lempas, termometrus, dažus, įvairius skiediklius ir tirpiklius, rūgštis, tepalus, užterštas pakuotes), biologiškai suyrančias atliekas (žolę, lapus, smulkias medžių šakas, vaisių ir daržovių išspaudas) ir kitas buityje susidaranti didelių gabaritų atliekas. Šiose aikštelėse išardomi atvežti baldai, surinktos atliekos rūšiuojamos ir saugojamos iki jų išvežimo į atliekas tvarkančias įmones.

Didelių gabaritų aikštelėse atliekos iš regiono gyventojų priimanamos nemokamai, juridiniams asmenims už atliekų pridavimą reikia mokėti pagal patvirtintus įkainius.

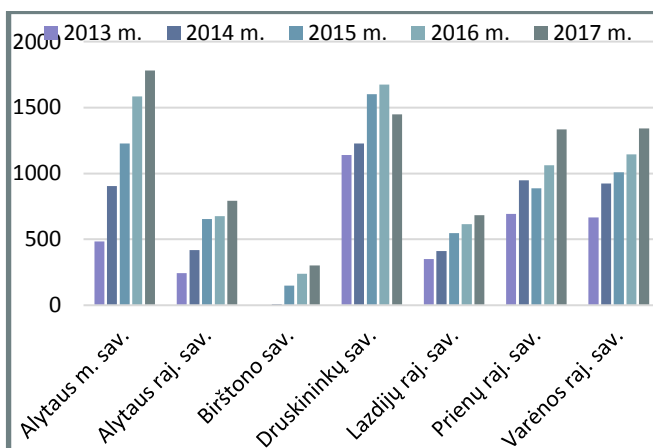

26 pav. Ekologinės eglutės ir ekologijos dvasia 2017 m. buvo tiesiog užliejusi Druskininkus, o svečiai pažino Lietuvą ir Alytaus regioną, kaip tausojančius aplinką ir pavyzdinčiai tvarkančius atliekas

27 pav. 2012 – 2017 m. bendro DGSA aikštelėse gautų atliekų kiekio dinamika, t

Didėjant gyventojų sąmoningumui ir supratimui, kad atliekos turi būti rūšiuojamos, o nuo 2013 metų Alytaus regiono atliekų tvarkymo centre įsteigus Atliekų rūšiavimo kontrolės padalinį ir šio padalinio specialistams pradėjus griežtai kontroliuoti įmonių ir gyventojų mišrių komunalinių atliekų kontenerius, vis daugiau atliekų turėtojų didelių gabaritų ir kitas atliekas (pavojingas, elektronikos ir buitinės technikos, statybines, padangas ir kt.) atiduoda į toms atliekoms surinkti skirtas aikšteles. Nuo 2012 metų iki 2017 metų šiose aikštelėse surenkamų atliekų kiekis išaugo 3 kartus.

28 pav. 2013 – 2017 m. bendro aikštelėse gautų atliekų kiekio dinamika pagal savivaldybes, t

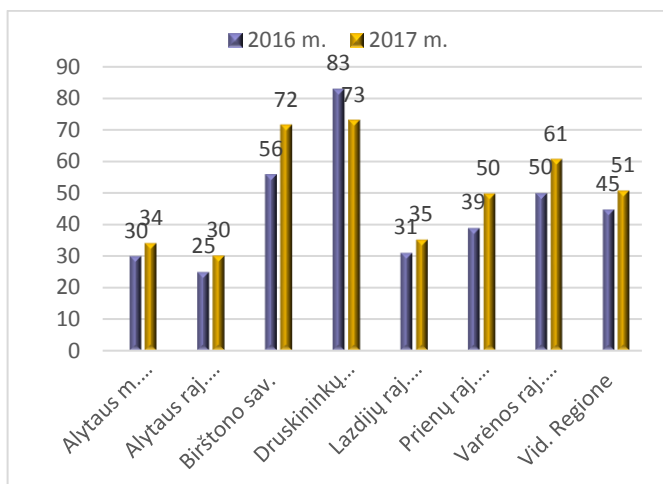
29 pav. Europa turi sprendimą, kaip pasverti kiekvieną išmestą atlieką, bet tokia apskaita tampa brangesnė už patį atliekų tvarkymą

JAU 15 METŲ MES TVARKOME JŪSŲ ATLIEKAS!

Šiose aikštelėse surinktos atliekos laikinai saugojamos iki jų perdavimo atliekas tvarkančioms įmonėms. 2017 metais pagal sutartis atliekas tvarkė šios įmonės: pakuotės atliekas ir antrines žaliavas UAB „Ecoservice projektai“, pavoingas atliekas UAB „Žalvaris“, padangas UAB Ekobazė ir gamintojų bei importuotojų organizacijos, buitinę techniką ir elektroniką – gamintojų ir importuotojų asociacija GIA (UAB „Atliekų tvarkymo centras“), metalą UAB „Pranmetal“, smulkintą medieną UAB „Skroblų alėja“.

Lyginant 2013, 2014, 2015, 2016 ir 2017 metus, visų regiono savivaldybių aikštelėse surenkamų atliekų kiekis proporcingai didėjo.

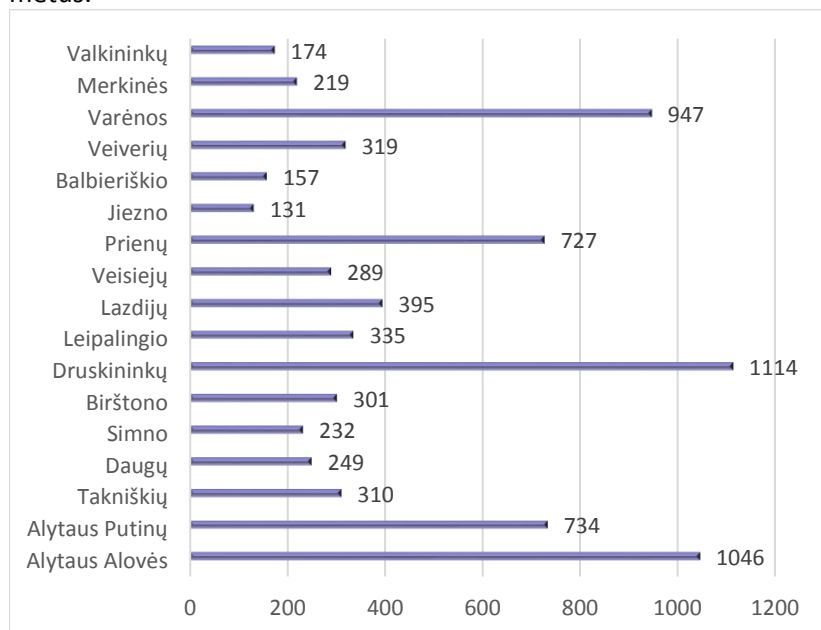
2017 metais daugiausiai atliekų surinkta Druskininkų savivaldybės didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse. Daugiausia atliekų gyventojai ir smulkios įmonės atidavė į Druskininkų aikštelę, mažiausiai į Jiezo Kolonijų kaime esančią aikštelę.

30 pav. Surinkti didelių gabaritų atliekų kiekiai pagal savivaldybes, vienam statistiniam gyventojui, kg/metus

31 pav. Didelių gabaritų atliekas bus dar lengviau atvežti, nes bendrovė nemokamai suteis priekabas, jeigu tokia paslauga pasiteisins bus plečiama

Daugiausia atliekų, surinktų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, vienam statistiniam gyventojui tenka Druskininkų savivaldybėje 82,77 kg/metus, o mažiausiai Alytaus rajono savivaldybėje 25,28 kg/metus.

32 pav. 2017 m. gautų atliekų kiekiai pagal aikšteles, t

33 pav. Alytaus mieste Alovės g. DGSA vadovas Valdas Perlys lankytojus pasitiko ir privertė nusišypsoti papuošta kalėdinė eglutė

2017 metais, kaip ir 2013 m., 2014 m. bei 2015 m., didžiausią dalį surenkamų atliekų sudarė mišrios statybos ir griovimo atliekos (3455 tonos, arba 49,4 %), didžiosios atliekos (1322 tonos, arba 18,9 %) ir naudotos padangos (810 tonų, arba 11,58 %), kitos surinktos atliekų rūšys neperžengė 4,3 % ir visos kartu sudarė 20,12 % bendrame surinktų didžiųjų buitinių atliekų kiekyje.

34 pav. Galėdami gauti nemokamai komposto 2017 metais gyventojai labai noriai atsikratė nenaudojamos elektronikos atliekomis, todėl šių atliekų surenkamas kiekis padvigubėjo

35 pav. Padangų srautas aikštelėse niekaip nemažėja, nors jas turi tvarkyti automobilių servisai ir gamintojai bei importuotojai

Vertinant surenkamus kiekius, akivaizdu, kad naudotos padangos per autoservisus ir padangų pardavimo vietas praktiškai nėra tvarkomos ir yra nelegaliai pristatomos fizinių asmenų vardu į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles.

6.7. Alytaus regiono mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai

6.7.1. Mechaninio rūšiavimo įrenginiai

2017 metais mechaninio rūšiavimo renginiuose apdorota 52580 t likutinių mišrių komunalinių atliekų ir atliekų po biologinio apdorojimo.

Savivaldybė	Atliekų kiekis, t
Alytaus m.	12460
Alytaus r.	5276
Druskininkų	5559
Lazdijų r.	3355
Varėnos r.	4236
Prienų r.	5150
Birštono	1240
Po biologinio apdorojimo	15300
VISO	52580

12 lentelė. Komunalinių atliekų kiekis išrūšiuotas rūšiavimo įrenginiuose

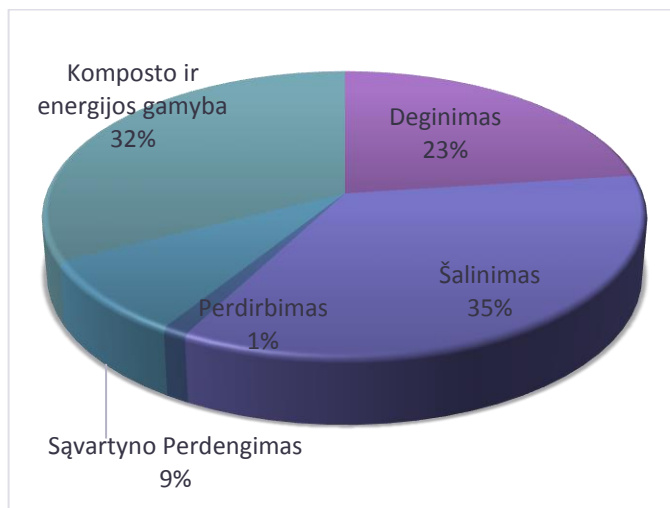

36 pav. Nors gyventojai ir įmonės išrūšiuoja beveik visas pakuotes, kurios yra rinkoje, tačiau dar beveik 10000 tonų randame rūšiavimo įrenginiuose. Stebuklai.

2017 m. didžiausia išrūšiuotų atliekų dalis – biologiškai skaidžios atliekos buvo sutvarkomos biologinio apdorojimo įrenginiuose ir panaudota komposto ir energijos gamybai. Vis dar apie trečdalis išrūšiuotų atliekų pateko į šalinimą, kadangi Lietuvoje iki šios dienos nėra išvystytas atliekų deginimo sektorius ir veikia vienintelė jėgainė esanti Klaipėdoje, kuri gali priimti tik ribotą kiekį degintinų atliekų.

Įrenginiuose gaminamos dvi energijos gamybai skirtos frakcijos: aukšto kaloringumo ir žemo kaloringumo degios atliekos. Šiuo metu žemo kaloringumo degios atliekos yra šalinamos sąvartyne, tačiau ateityje numatyta jas išvežti sudeginti, o aukšto kaloringumo atliekos bus sutvarkomos pagaminant iš jų kietą atgautą kurą (KAK). Išvežamų deginti atliekų kiekis ateityje taip pat didės, kai bus pastatyti deginimo įrenginiai Kaune ir Vilniuje.

Apie trečdalis išrūšiuotų atliekų pateko į šalinimą.

37 pav. Išrūšiuotų atliekų tvarkymo būdai

38 pav. Rūšiavimo įrenginiais atskiriama įvairi pakuotė ir antrinės žaliavos

39 pav. Pro magnetus neprasprūsta nė menkiausias metalas

40 pav. Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose buvo atskirta beveik 3 tonos baterijų ir akumuliatorių, kurie iki šiol sėkmingai patekdavo į sąvartyną

Vis gerėjant rūšiavimui, perdirbamų atliekų rūšiavimo įrenginiuose taip pat mažėja, bet tuo reikia tik džiaugtis. Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose 2017 metais taip pat buvo rūšiuojamos atliekos po biologinio apdorojimo. Rūšiavimo metu atskiriama kompostas, kuris toliau brandinamas, plastikas ir kitos priemaišos perduodamos deginti, nesuirusios struktūrinės medžiagos grąžinamos atgal į biologinio apdorojimo įrenginius.

6.7.2. Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba

Biologinio apdorojimo įrenginiai, tai didžiulė mikroorganizmų ferma. Mikroorganizmų geram ir jaukiam gyvenimui reikia šilumos, drėgmės ir biologinių atliekų, kurias jos valgo ir gamina šalutinius produktus – metaną ir anglies dvideginį. Tai labai jautri ir daugybės žinių bei patirties reikalaujanti technologija.

JAU 15 METŲ MES TVARKOME JŪSŲ ATLIEKAS!

Metanas vidaus degimo varikliuose paverčiamas į elektros ir šilumos energiją. Anaerobiniuose tuneliuose atliekos yra laikomos ne trumpiau nei 4 savaites.

Po anaerobinio proceso, atliekos yra perkeliamos į kompostavimo tunelius (7 vnt.), kur šilto oro pagalba atliekos aeruojamos, kad būtų sumažintas jų tūris ir drėgmė, bei paruoštas kompostas tolimesniam brandinimui arba gauta medžiaga tinkama sąvartyno perdengimui. Kompostavimo tuneliuose atliekos yra laikomos ne trumpiau nei 3 savaites.

41 pav. Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba

42 pav. Daugybė technologinės įrangos užtikrina tinkamą mikroklimatą įrenginiuose

Biologiškai apdorotos atliekos	Kiekis t
Smulki biologinė frakcija iš mechaninio rūšiavimo įrenginių 0-20 mm	3489
stambi biologinė frakcija iš mechaninio rūšiavimo įrenginių 20-80 mm	8023
Atskirai surinktos maisto atliekos	6123
Riebalai, aliejus	185
Smulkinta mediena (šakos)	2435
Viso	20257

13 lentelė. 2017 m. Biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorotas atliekų kiekis

43 pav. Biologinė medžiaga apdorota, pagaminta elektra suskaičiuota

Įdiegus atskirą maisto atliekų/virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir gyventojams, maisto atliekos bus apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba arba kompostuojamos.

14 lentelė. Elektros gamyba ir naudojimas bendrovėje

Eil. Nr.	Elektros energija	2016 m.	2017 m.	Pokytis kWh
1.	Viso įgėtinėje pagaminta el. energijos, kWh.	1 568 459	2 431 707	>863 248
2.	Sunaudotas el. energijos kiekis biologinės dalies savoms reikmėms, kWh.	885 265	1 179 184	>293 919
3.	Pasidengta savo pagaminta el. energija kWh. (m. rūšiavimas, kompostavimas)	115 256	244 220	>128 964
4.	VIAP kaina (persiuntimo paslauga, užskaita/ kWh)	66 568	89 543	>22 975
5.	Parduota pagaminta el. energija kWh.	634 506	918 760	>284 254
6.	Pirkta el. energija, kWh. ESO	594 800	397 711	<197 089

Po aerobinio proceso atliekos yra perkeliamos į kompostavimo aikštelę, kur yra brandinamos ir paruošiamas galutinis produktas – kompostas. 2017 metais biologinio apdorojimo įrenginiuose buvo pradėta apdoroti atskirai surinktos maisto atliekos. Maisto atliekas maišant su žaliosiomis atliekomis (medžio žievės, šakos) įrenginiuose išgaunama energija, o tuo pačiu ir pagaminama geros kokybės kompostas.

2017 metais sąvartyne įrengta dujų surinkimo sistema ir pastatytas dujų kolektorius. Iš sąvartyno surinktos dujos nuo šiol patenka į biologinio apdorojimo įrenginių generatorių, kur bus panaudojama elektros gamybai arba esant prastesnės koncentracijos mišiniui sudeginama tam skirtame fakele. Kartu yra planuojama įrengti naują generatorių skirtą vien sąvartyno dujoms apdoroti.

44 pav. Maisto atliekos pristatomos apdorojimui

45 pav. Mikrobiologas Ernestas Tocionis tiria maitinamosios terpės kokybę

46 pav. Vis dar nesibaigia biologinio apdorojimo įrenginių statybos defektų šalinimas

2017 metais pradėtas vykdyti komunalinių atliekų biologinio apdorojimo įrenginių su energijos gamyba aplinkos monitoringas. Tiriami veiklos metu išmetami teršalai į aplinkos orą iš trijų stacionarių taršos šaltinių: vidaus degimo variklio su elektros generatoriumi, biologinio filtro bei biodujų deginimo žvakės.

2017 metais buvo pagaminta 1356,3 tonos komposto, kuris realizuotas Alytaus rajono ūkininkams.

6.8. Alytaus regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas

Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamos tik apdorotos Alytaus regione susidaranti nepavojingos komunalinės atliekos ir nepavojingos gamybinės atliekos iš įmonių, kurių perdirbti ar panaudoti energijos gamybai nėra techninių galimybių bei pajėgumų.

Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne per 2017 metus buvo priimta 21668,534 t atliekų iš kurių 19747 t. komunalinių atliekų. Mišrių komunalinių atliekų sąvartyne 2017 metais pašalinta 317,76 t.

47 pav. Vyksta sąvartyno tvarkymo darbai

48 pav. Alytaus regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas miega

Alytaus regioniniame sąvartyne pagal projektinį pajėgumą per 20 metų numatyta pašalinti 1065000 t atliekų. Per 10 eksploatacijos metų pašalinta 577516 t atliekų, kas sudaro 54,2 % numatomo užpildyti kiekio.

Planuojama 2018 metais pradėti statyti sąvartyno III sekciją, kuriai įrengti yra būtini du šiltieji metų laikai. Pagrindinis atliekų kaupimo formavimo parametras yra jo sutankinimo koeficientas arba pašalintų atliekų svorio santykis su jų užimamu tūriu. Norint paskaičiuoti sutankinimo koeficientą, kiekvienais metais atliekami kaupimo tūrio topografiniai matavimai.

Gamybinės sąvartyno nuotekos (filtratas) vamzdynais suteka į filtrato siurblinės rezervuarus, iš kur siurbliais paduodama į miesto nuotekų tinklus. Dėl didelio nuotekų kiekio (2017 m. perpumpuota 41 tūkst. m³ nuotekų, o tai yra du kartus daugiau nei 2016 metais) rezervuaruose susikaupia nemažas kiekis dumblo, todėl 2 kartus per metus atliekamas pilnas rezervuarų išvalymas.

6.9. Inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija

Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje įrengtoje inertinių atliekų apdorojimo aikštelėje su asbesto šalinimo sekcija priimamos nepavojingos statybinės inertinės atliekos (betonas, plytos, čerpės, keramikos ir kt.) ir pavojingos statybinės atliekos (izoliacinės medžiagos ir statybinės medžiagos, kuriose yra asbesto).

Į inertinių atliekų aikštelę priimta 3300,411 t atliekų, iš kurių pašalinta – 1348,833 t. Kitos atliekos laikinai laikomos, o vėliau smulkinamos ir pagaminama skalda. 2017 metais atliekų smulkinimas nebuvo vykdytas.

6.10. Senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūra po uždarymo

Senieji sąvartynai ir šiukšlynai, neatitinkantys aplinkosaugos reikalavimų, keliantys tiesioginį ir netiesioginį pavojų žmonių sveikatai bei aplinkai, uždaryti siekiant užkirsti kelią tolimesnei aplinkos taršai. Uždarius sąvartynus ir šiukšlynus sutvarkyta 89,97 ha teritorija. Vadovaujantis Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių reikalavimais, vykdomi senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūros po uždarymo darbai 57,22 ha plote: šienavimas ir poveikio aplinkai monitoringas.

2017 metais buvo vykdomas poveikio aplinkai monitoringas pagal kiekvienam sąvartynui ar šiukšlynui parengtas ir su atsakingomis institucijomis suderintas monitoringo programos.

Monitoringo tikslas - keletą metų sekti uždarytų sąvartynų ar šiukšlynų įtaką požeminio vandens būklei, kad būtų galima laiku imtis prevencinių priemonių galimo vandens teršimo atveju.

49 pav. Net neįtartum, kad tai uždaryti sąvartynai

50 pav. Uždaryti sąvartynai žaliuoja lyg golfo laukai

Pagal monitoringo tyrimų duomenis galima daryti išvadą, kad bendra uždarytų sąvartynų ir šiukšlynų aplinkosauginė būklė gerėja.

Detalesnę informaciją apie sąvartynų ir šiukšlynų monitoringo rezultatus galima rasti Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro svetainėje www.aratc.lt.

6.11. Monitoringas ir kiti vykdyti tyrimai

Vadovaujantis Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių reikalavimais 2017 metais buvo vykdomas aplinkos monitoringas Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno ir uždarytuose sąvartynuose bei šiukšlynuose pagal kiekvienam sąvartynui ar šiukšlynui parengtas ir su atsakingomis institucijomis suderintas aplinkos monitoringo programas. Sekama jų įtaką požeminio vandens būklei, paviršinio vandens telkiniams, kad būtų galima laiku imtis prevencinių priemonių pastebėjus vandens teršimo atvejus. *Visiškai tiriamų analizių padidėjimai nenustatyti Žvirgždėnų, Pagirmuonio, Krasenkos, Babrų, Giluičių.*

2017 metais buvo vykdomas ir komunalinių atliekų biologinio apdorojimo įrenginių su energijos gamyba (toliau – MBA) aplinkos monitoringas. Tiriama veiklos metu išmetami teršalai į aplinkos orą iš trijų stacionarių taršos šaltinių: vidaus degimo variklio su elektros generatoriumi, biofiltro bei biodujų deginimo žvakės.

Atsižvelgiant į MBA TIPK leidime nustatytas sąlygas 2017 metais atlikta aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaita. Inventorizuoti 5 stacionarūs aplinkos oro taršos šaltiniai: deginimo žvakė, elektros generatorius su vidaus degimo varikliu, biofiltras, dyzelinio kuro katilas „Buderus Logano GE 15“ 250 kW, rangovinis filtras. *Inventorizacijos metu nustatyta, kad per metus į aplinkos orą išmetama 14,875 t teršalų. Atsižvelgiant į tai, keičiama MBA TIPK leidimo oro dalis.*

Taip pat atsižvelgiant į Aplinkos apsaugos agentūros nurodymą atlikta sąvartyno aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaita. Taršos šaltinis - filtrato rezervuaras. Saugant filtratą išsiskiria sieros vandenilis. *Paskaičiuota, kad per metus sieros vandenilio išmetama 0,023 t.*

Parengta kvapų vertinimo ataskaita. Vertinti kvapų taršos šaltiniai: biofiltras, sąvartyno kaupas, filtrato rezervuaras ir kompostavimo aikštelė. *Suskaičiuota kvapo koncentracija ties Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno sklypo ribomis siekia 2-6 OU_E/m³, prie gyvenamųjų namų 0,2-1,7 OU_E/m³ ir neviršija HN 121:2010 nurodytos kvapo koncentracijos ribinės vertės – 8 0,2-1,7 OU_E/m³.*

Atlikta teršalų pažeminiame sluoksnyje sklaidos modeliavimas. Skaičiavimuose naudoti stacionarių taršos šaltinių parametrai iš stacionarių oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos duomenų ataskaitos ir 5 metų (2010-2014 metų) meteorologiniai duomenys. Sklaidos modeliavimas atliktas priimant pačią nepalankiausią padėtį t.y. kad išmetimai iš visų taršos šaltinių visą parą, visus 5 metus yra maksimalūs. *Nei vieno teršalo koncentracija aplinkos ore neviršija ribinių verčių.*

Vadovaujantis Aplinkos ministro įsakymu patvirtintu Mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo, komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašu 2017 metais 4 kartus per metus buvo vykdomi mišrių komunalinių atliekų, priimamų į mechaninio rūšiavimo įrenginius, sudėties tyrimai.

Kadangi 2017 metais vis dar buvo opi problema dėl galimai susidarančių kvapų iš nuotekų tinklų, buvo bendradarbiaujama ir 2017 metais KTU pateikė mokslinių tyrimų ataskaitą „Kvapiųjų medžiagų išskyrimo iš atliekų tvarkymo procese susidarančių nuotekų priežastys“. Taip pat 2017 metais Alytaus miesto savivaldybė užsakymu buvo vykdomi tyrimai, UAB „Gabija“ pateikė ataskaitą „Pirmojo Alytaus teritorijoje iš miesto kanalizacijos sklindančių kvapų tikslios priežasties nustatymo ir moksliškai pagrįstų šios problemos sprendimo (kvapų panaikinimo) būdų parinkimas“.

7. Atliekų tvarkymo paslaugų kontrolė

7.1. Paslaugų kokybė ir bendravimas su atliekų turėtojais

2017 m. buvo gauti ir išnagrinėti 1824 gyventojų prašymai pateikti raštu, elektroniniu paštu. Dažniausiai gyventojai kreipėsi dėl naujų konteinerių pastatymo, sulaužytų konteinerių pakeitimo, jų neištuštinimo pagal grafiką bei perpildytų ir laiku neištuštintų pakuočių atliekų konteinerių. Taip pat, nemaža dalis nusiskundimų buvo dėl rinkliavos kintamos dalies perskaičiavimo, kadangi vežėjas klaidingai buvo priskyres mišrių komunalinių atliekų konteinerius.

JAU 15 METŲ MES TVARKOME JŪSŲ ATLIEKAS!

2017 m. gyventojų prašymų/skundų buvo registruota 97 proc. daugiau nei 2016 m. Įvedus dvinarę rinkliavą ir atnaujinus atliekų surinkimo paslaugą, daugiausia nusiskundimų buvo sulaukta iš Varėnos r. ir Prienų r. savivaldybių gyventojų.

15 lentelė. Gyventojų įvairiausi prašymai 2015 – 2017 m.

Savivaldybės	2015 m.		2016 m.		2017 m.	
	Gauta	Išnagrinėta	Gauta	Išnagrinėta	Gauta	Išnagrinėta
Alytaus m.	37	37	188	188	304	304
Alytaus r.	46	46	165	165	493	493
Birštono	20	20	36	36	38	38
Druskininkų	2	2	8	8	86	86
Lazdijų r.	8	8	77	77	237	237
Prienų r.	100	100	346	346	407	407
Varėnos r.	19	19	105	105	259	259
Viso:	232	232	925	925	1824	1824

Atliekų tvarkymo paslaugų ir kontrolės padalinio darbuotojai į Rinkliavos administravimo programinę sistemą ATRIS veda kontenerių pastatymus, keitimus, nuėmimus ir priskyrimus prie mokėtojų nurodydami priežastis. Įvedus dvinarę rinkliavą, 291 mokėtojų konteineriai buvo pakeisti į mažesnę talpą ir 154 konteineriai grįžo į sutarčių kontenerių rezervus, nes gyventojai atsisakė papildomų kontenerių.

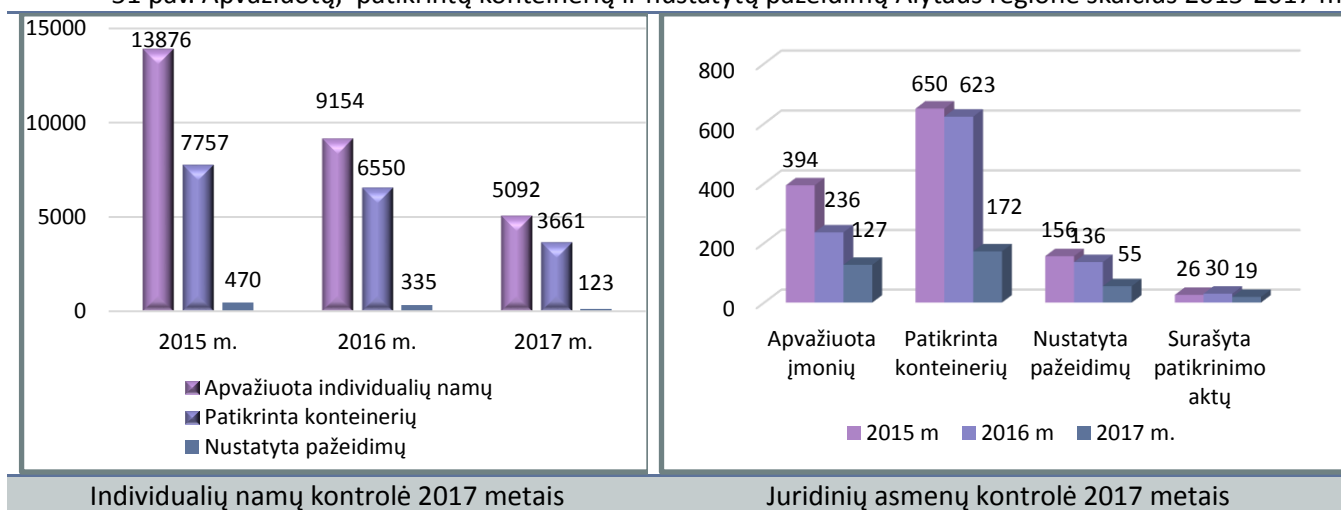
16 lentelė. Konteinerių valdymas teikiant atliekų surinkimo paslaugas

Priežastys	Savivaldybės						
	Alytaus m.	Alytaus r.	Birštono	Druskininkų	Lazdijų r.	Prienų r.	Varėnos r.
Nuluptas lipdukas	40		33	16		134	
Netinkamas konteinerio lipdukas			20			15	
Neatitinka techninės specifikacijos	19	78	1			3	
Sudegęs	9	8	1	1	12	2	
Sulūžęs	124	82	6	13	33	25	
Pavogtas		27			23	2	5
Keitimas į mažesnę talpą	145	53	2		48	36	7
Keitimas į didesnę talpą		13			12	4	
Savivaldybės/seniūnijos raštas	63		14	1	89	6	70
Turi daugiau nei 1 konteinerį		10			76	54	14
Paslauga sustabdyta	3				2	1	
Viso :	403	271	77	31	295	282	96

2017 metais atliekų tvarkymo paslaugų ir kontrolės padalinio inspektoriai (toliau - Inspektoriai) daugiau dėmesio skyrė daugiabučių namų MKA konteinerių rūšiavimui bei tikrinimams, todėl ir individualių namų konteinerių buvo patikrinta mažiau. Buvo apvažiuoti 5092 individualūs namai, patikrintas 3661 MKA konteineris ir nustatyti 123 (3,4 proc.) pažeidimai.

7.2. Atliekų turėtojų kontrolė

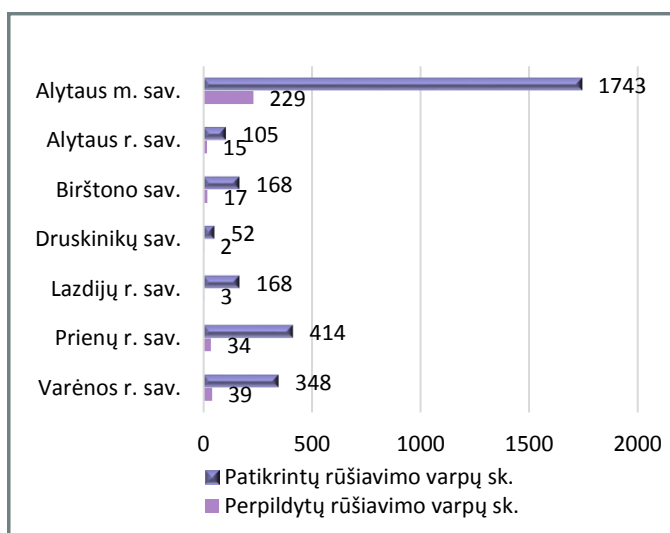
51 pav. Apvažiutų, patikrintų konteinerių ir nustatytų pažeidimų Alytaus regione skaičius 2015-2017 m.

Trejų pastarųjų metų individualių namų atliekų rūšiavimo kontrolės rezultatai rodo, kad nustatytų pažeidimų skaičius kasmet mažėja. Per trejus metus pažeidimų sumažėjo apie 26 proc.: jeigu 2015 m. iš patikrintų individualių namų konteinerių buvo nustatyta 6,1 proc. pažeidimų, tai 2017 m. - tik 3,4 proc.

7.3. Daugiabučių namų pakuočių atliekų konteinerių tikrinimas

2017 m. Alytaus regiono savivaldybėse buvo skiriamas ypatingas dėmesys ne tik bendro naudojimo pakuočių rūšiavimo konteinerių, bet ir atliekų vežėjų kontrolei. Buvo patikrinti 3168 bendro naudojimo rūšiavimo konteineriai prie daugiabučių namų bei garažų bendrijų. 2017 m. perpildytų rūšiavimo varpų buvo registruota mažiau negu 2016 m.: analizuojamu laikotarpiu iš 3168 rūšiavimo varpų buvo perpildytas 231 (7,3 proc.) konteineris (2016 m. - 11,3 proc.).

52 pav. Perpildytų rūšiavimo varpų skaičius Alytaus regiono savivaldybėse 2016-2017 m., proc. nuo patikrintų rūšiavimo varpų

53 pav. Alytuje situacija 2017 metais buvo pati sunkiausia

2017 m. atliekų vežėjams už netinkamai atliekamas paslaugas Alytaus regiono savivaldybėse dėl perpildytų ar pagal grafiką neištuštintus rūšiavimo varpus, buvo taikytos sutartyse numatytos sankcijos:

Alytaus m. - 3, Alytaus r. – 1, Prienų r. - 1, o dėl smulkesnių pažeidimų buvo taikomi įspėjimai. Daugiausia perpildymo atvejų buvo nustatyta popieriaus pakuočių rūšiavimo varpų kontaineriuose - 164 (71 proc.), plastiko pakuočių – 63 (27,3 proc.), stiklo pakuočių – 4 (1,7 proc.)

54 pav. Išmestos didelių gabaritų, padangų bei pavojingos atliekos šalia rūšiavimo varpų kontainerių

Daugiabučių namų likutinių mišrių komunalinių atliekų kontenerių kontrolė išlieka viena sunkiausiai kontroliuojamų sričių. Prie daugiabučių namų bendro naudojimo likutinių mišrių komunalinių atliekų kontenerių aikštelių patenka didelių gabaritų, pakuočių atliekos ir kaupiasi "sąvartynai" po daugiabučių langais.

7.4. Atliekų vežėjų tikrinimas

Per 2017 m. vežėjams buvo pritaikyta sankcijų ir įspėjimų dėl netinkamai vykdomų paslaugų teikimo, netinkamo kontenerių rezervo naudojimo, už laiku neištuštintus kontainerius, atliekų maišymą su kitos savivaldybės atliekomis bei kontenerių aikštelių nepriežiūros.

17 lentelė. Atliekų vežėjams pritaikytos baudos ir įspėjimai per 2017 m.

Atliekų vežėjai	Pritaikyta baudų pagal mišrių komunalinių atliekų sutartis	Pritaikyta baudų pagal pakuočių atliekų sutartis	Pritaikyta įspėjimų
UAB „Ekonovus“	3216,97 Eur	1129,5 Eur	3
UAB „Ecoservice projektai“	-	-	5
UAB „VSA Vilnius“	-	-	2
UAB „Druskininkų komunalinis ūkis“	-	-	1

2017 m. atliekant atliekų vežėjų patikrinimus daugiau dėmesio buvo skirta vežantiems mišrias komunalines atliekas iš juridinių asmenų, siekiant nustatyti ar gamybinės atliekos nėra maišomos kartu su mišriomis likutinėmis atliekomis. Iš 115 patikrintų vežėjų automobilių su atvežtomis atliekomis nustatyti 2 pažeidimai ir surašyti 2 atliekų neatitikties aktai. Pagrindinius pažeidimus sudarė nerūšiuotos atliekos iš įmonių. Dėl pažeidimų atliekų vežėjai buvo įspėti, atliekas jie turėjo perrūšiuoti.

8. Finansinė analizė ir vietinė rinkliava Alytaus regione 2017 metais

8.1. Finansinė analizė ir atliekų tvarkymo kaštai

18 lentelė. Bendrieji įmonės rodikliai

Rodiklio pavadinimas	2016 m.	2017 m.	Pokytis
Pardavimai (pajamos), tūkst.€	4.248	4.306	58
Pelnas prieš apmokestinimą, tūkst.€	58	51	-7
Grynasis pelnas, tūkst.€	24	37	13
Turtas, tūkst.€	25.790	23.273	-2517
Įstatinis kapitalas, tūkst.€	463	463	0
Savininkų nuosavybė, tūkst.€	694	732	38
Savininkų nuosavybė tenkanti vienai akcijai, €	434	458	24
Paskolos (viso), tūkst.€	3.310	2.998	-312

Įmonės pardavimo pajamos 2017 metais padidėjo 58 tūkst. eurų, tame tarpe pajamos iš didelių gabaritų atliekų surinkimo ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių padidėjo 31,7 tūkst. eurų (už pakuotes ir antrines žaliavas - 3,1 tūkst. eurų, už gamybinių atliekų priėmimą - 5,4 tūkst. eurų, kompostą - 7,7 tūkst. eurų, elektroniką - 13,8 tūkst. eurų), iš MBA įrenginių pajamos padidėjo tik 2,3 tūkst. eurų, tame tarpe sumažėjus pajamoms už metalus ir PET pakuotes bei antrines žaliavas 2017 metais papildomai gauta 34,3 tūkst. eurų už maisto atliekas ir 4,8 tūkst. eurų už kompostą. Už gamybinių atliekų priėmimą į sąvartyną gauta 364,6 tūkst. eurų arba 16,2 tūkst. eurų daugiau negu 2016 metais. Už komunalinių atliekų tvarkymą 2017 metais gauta 12,8 tūkst. eurų daugiau pajamų negu 2016 metais.

Pelnas prieš apmokestinimą sumažėjo 7 tūkst. eurų, o grynasis pelnas padidėjo 13 tūkst. eurų.

Turtas sumažėjo 2 mln. 517 tūkst. eurų, tame tarpe ilgalaikis turtas sumažėjo 2 mln. 585 tūkst. eurų, trumpalaikis padidėjo 68 tūkst. eurų.

Savininkų nuosavybė didėjo 2017 metų grynojo pelno suma - 38 tūkst. eurų. Bendrovės nuosavo kapitalo ir įstatinio kapitalo santykis atitinka LR Akcinių bendrovių įstatymo reikalavimus, nuosavas kapitalas 1,5 karto didesnis už įstatinį.

2017 metais grąžinta 312 tūkst. eurų paskolų.

19 lentelė. Finansinio pajėgumo rodikliai

Finansinės būklės rodikliai			Apskaičiuotos rodiklių reikšmės		Apskaičiuotos balų reikšmės	
Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Skaičiavimo formulė	2016	2017	2016	2017
I.	Pajamų apsaugos rodikliai					
1.	Grynasis pelningumas (R1)	(grynasis pelnas/pardavimo pajamos) x 100	0,56	0,87	2	2
II.	Finansinio svėrto rodikliai					
2.	Įsiskolinimo koeficientas (R2)	(visi įsipareigojimai/turtas) x 100	25	27	5	5
3.	Einamojo likvidumo koeficientas (R3)	trumpalaikis turtas/trumpalaikiai įsipareigojimai	1,86	1,80	5	5
III.	Komerčinio aktyvumo rodikliai					
4.	Pirkėjų įsiskolinimo koef. (365 d.*) (R4)	(pirkėjų įsiskolinimas/pardavimo pajamos) x 365*	60	53	2	3
IV.	Įmonės bendrasis rodiklis					
5.	Įmonės bendrasis finansinio pajėgumo rodiklis (BR)	4			3,5	3,75
		4				
		4				

JAU 15 METŲ MES TVARKOME JŪSŲ ATLIEKAS!

Finansinio pajėgumo įvertinimui naudoti 4 finansiniai santykiniai rodikliai: grynasis pelningumas, įsiskolinimo koeficientas, einamojo likvidumo koeficientas ir pirkėjų įsiskolinimo koeficientas.

Įmonės finansinio pajėgumo rodikliai įvertinti balais pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2015-04-16 nutarimu „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. sausio 29 nutarimu Nr.O3-6 „Dėl energetikos įmonių technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatytą tvarką.

20 lentelė. Apskaičiuotų finansinės būklės rodiklių konvertavimo į balus lentelė

Rodiklio pavadinimas	Finansinės būklės rodiklių konvertavimo matrica				
Grynasis pelningumas (R1)	$R1 \geq 15$	$10 \geq R1 < 15$	$5 \geq R1 < 10$	$0 \geq R1 < 5$	$R1 < 0$
Balų dydis	5	4	3	2	1
Įsiskolinimo koeficientas (R2)	$R2 \geq 70$	$60 \geq R2 < 70$	$50 \geq R2 < 60$	$40 \geq R2 < 50$	$40 > R2 \geq 0$
Balų dydis	1	2	3	4	5
Einamojo likvidumo koeficientas (R3)	$R3 \geq 1,5$	$1,2 \geq R3 < 1,5$	$1,1 \geq R3 < 1,2$	$1,0 \geq R3 < 1,1$	$1,0 > R3 \geq 0$
Balų dydis	5	4	3	2	1
Pirkėjų įsiskolinimo koeficientas (dienomis) (R4)	$R4 \geq 90$	$60 \geq R4 < 90$	$45 \geq R4 < 60$	$30 \geq R4 < 45$	$R4 < 30$
Balų dydis	1	2	3	4	5

Atliekų tvarkymo sektoriuje nėra nustatyta žemutinė bendrojo finansinio pajėgumo rodiklio riba, bet galima teigti, kad bendras įmonės finansinio pajėgumo rodiklis yra geras, ypač įsiskolinimo ir einamojo likvidumo rodikliai. Įmonės turimo turto ir skolų santykis geras pagrįste dėl to, kad didžioji ilgalaikio turto dalis sukurta gavus ES paramą.

21 lentelė. Kaštų dalis, kurią mokėjo regiono savivaldybės ir jų pokytis per du metus

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	2016 m. Kaštai € (su PVM)	2017 m. Kaštai € (su PVM)	Pokytis %
				Padidėjimas (+), sumažėjimas (-)
1	Alytaus miesto	1.744.543	1.643.433	-5,8
2	Alytaus rajono	693.516	626.999	-9,6
3	Druskininkų	736.072	927.760	26,0
4	Lazdijų rajono	503.593	429.048	-14,8
5	Varėnos rajono	579.741	548.228	-5,4
6	Birštono	147.518	214.892	45,7
7	Prienų rajono	662.215	674.795	1,9
IŠ VISO		5.067.198	5.065.154	0,0

Alytaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo kaštai (apmokami iš vietinės rinkliavos lėšų) 2017 metais palyginus su 2016 metais sumažėjo 2 tūkst. eurų (su PVM). Žymiai padidėjo Druskininkų, Birštono

JAU 15 METŲ MES TVARKOME JŪSŲ ATLIEKAS!

savivaldybėse, o Alytaus miesto, Alytaus Lazdijų, Varėnos rajono savivaldybėse sumažėjo. Prienų rajono savivaldybėje padidėjimas nežymus.

22 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo kaštai

Kaštų pavadinimas	2016m.		2017m.	
	Suma €/metus (su PVM)	% nuo bendros kaštų struktūros	Suma €/metus (su PVM)	% nuo bendros kaštų struktūros
Atliekų surinkimas ir transportavimas (įskaitant atliekų rūšiavimo kontrolę ir sutarčių vykdymo priežiūrą)	1.741.685	34,4	1.728.046	34,1
Atliekų šalinimas (regioninis sąvartynas)	370.490	7,3	406.734	8,0
Atliekų rūšiavimas ir apdorojimas	868.561	17,1	915.385	18,1
Atliekų deginimas	321.052	6,3	367.104	7,2
Didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių eksploatavimas	684.951	13,5	708.641	14,0
Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra	353.496	7,0	95.077	1,9
ES finansuojamų projektų įgyvendinimas	36.177	0,7	40.573	0,8
Rinkliavos administravimas (įskait. ekologinį šviet.)	374.338	7,4	480.522	9,5
Bendrosios ir sistemos administravimo sąnaudos	316.448	6,3	323.074	6,4
IŠ VISO	5.067.198	100	5.065.154	100

Lentelėje pateiktas rinkliavos lėšų panaudojimas su priskaičiuotu pridėtinės vertės mokesčiu. Alytaus regioninio sąvartyno (šalinimo) sąnaudos didėja dėl padidėjusių nuotekų tvarkymo, valymo įrenginių priežiūros, ilgalaikio turto nusidėvėjimo, technikos remonto, padidėjusių sąvartyno mokesčio sąnaudų, mechaninio - biologinio atliekų apdorojimo sąnaudų didėja dėl monitoringo, nuotekų tvarkymo, draudimo, įrenginių ir technikos bei eksploatacijos remonto sąnaudų padidėjimo. 2017 metais didėjo atliekų deginimo kaina (su transportavimu) iki 40 Eur/t (be PVM). Rinkliavos administravimo išlaidos didėjo dėl programinės įrangos pritaikymo dvinarei rinkliavai sąnaudų, taip pat juridiniams asmenims sąskaitos pradėtos siųsti kiekvieną mėnesį.

23 lentelė. Savivaldybių įsiskolinimas už ARATC suteiktas paslaugas

		2016.12.31		2017.12.31		Pokytis %		Pastabos
Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	VISO	t. tarpe laiku neapmokėtas	VISO	t. tarpe laiku neapmokėtas	VISO t. tarpe laiku neapmokėtas		
1	Alytaus miesto	249.082	104.330	140.852	6.562	-108.230	-97.768	
2	Alytaus rajono	23.948	0	27.360	6.997	3.413	6.997	
3	Druskininkų	34.524	0	71.082	0	36.558	0	0
4	Lazdijų rajono	37.553	0	38.503	8.746	950	8.746	
5	Varėnos rajono	215.934	172.567	86.797	48.676	-129.137	-123.892	
6	Birštono	20.977	9.786	83.225	64.017	62.249	54.231	
7	Prienų rajono	33.838	0	43.934	0	10.096	0	0
VISO		615.855	286.683	491.754	134.997	-124.102	-151.686	

Laiku neapmokėtos savivaldybių skolos palyginus su 2016 metais sumažėjo net 152 tūkst. eurų, ypač Alytaus miesto ir Varėnos rajono savivaldybių. Birštono savivaldybės laiku neapmokėta skola už 3 mėnesius, Varėnos rajono savivaldybės už 1 mėnesį.

8.2. Rinkliavos administravimo veikla

8.2.1. Vietinės rinkliavos mokesčio surinkimas

Alytaus regiono savivaldybės 2017 m. patvirtino naujus vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatus (toliau – Nuostatai), kurie įsigaliojo nuo 2017 m. liepos 1 d. Nuostatai parengti vadovaujantis Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą (toliau – Rinkliavos) dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 „Dėl Rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. balandžio 20 d. nutarimo Nr. 384 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 711 „Dėl Rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ redakcija). Nuostatuose nustatyta, kad Rinkliavos mokėtojas – fizinis ir juridinis asmuo – atliekų turėtojas, nuosavybės teise valdantis rinkliava apmokestinamos kategorijos nekilnojamąjį turtą, arba teisės aktų nustatyta tvarka jo įgaliotas asmuo, kuriam Savivaldybės tarybos sprendimu yra nustatyta privaloma įmoka mokėti Rinkliavą. Rinkliava susideda iš pastoviosios ir kintamosios rinkliavos dedamųjų. Pastoviąją įmokos dalį moka visi nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų įgaliojti asmenys. Pastovioji įmokos dalis yra nustatyta savivaldybėje vienoda visoms nekilnojamojo turto kategorijoms už vieną kvadratinį metrą per metus ir jai lengvata netaikoma (išskyrus atvejus, kai objektas netinkamas naudoti). Kintamąją įmokos dalį moka nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų įgaliojti asmenys, kuriems teikiama komunalinių atliekų paėmimo ir atliekų tvarkymo paslauga.

Analizuojant mokėtojų pokyčius pastebima, kad Rinkliavos mokėtojų registre 2017 m. buvo 115126 mokėtojų, fizinių ir juridinių asmenų, o tai 1776 daugiau negu 2016 m. Padidėjimą sąlygojo tai, kad buvo atnaujinti VĮ „Registrų centras“ duomenys, tikslinami įsiskolinusių Rinkliavos mokėtojų VĮ „Registrų centras“ duomenys, Gyventojų registro duomenys ir Rinkliavos mokestis buvo padalintas visiems nekilnojamojo turto savininkams, įtraukti/patikslinti faktiškai gyvenami, tačiau nepriduoti naudoti pastatai, taip pat pagal Nuostatus įtraukti mokėtojai, kuriems anksčiau paslauga nebuvo galima teikti, o nuo 2017.07.01 Alytaus r. sav. ir Varėnos r. sav. mokėtojams siunčiami mokėjimo pranešimai tik su pastoviąja Rinkliavos dalimi. Kintamosios įmokos dalies dydis priklauso nuo to, koku atliekų surinkimo konteineriu (individualiu ar kolektyviniu) naudojasi nekilnojamojo turto objekto savininkas ar jo įgaliotas asmuo.

Alytaus regiono savivaldybių Rinkliavos mokėtojų skaičius, apmokestinamų objektų plotas ir komunalinių atliekų konteinerių pakėlimų skaičius 2017 m. pateiktas 24 lentelėje

24 lentelė. Apmokestinimo parametrai Alytaus regione ir jų apimtys

Savivaldybė	Mokėtojų skaičius	Apmokestintas plotas	Konteinerių pakėlimų skaičius
Alytaus m. sav.	31028	3123089	217093
Alytaus r. sav.	20984	1683875	-
Birštono sav.	2536	333544	18443
Druskininkų sav.	12526	1322998	70100
Lazdijų r. sav.	12363	1549491	140024
Prienų r. sav.	17755	1571607	109761
Varėnos r. sav.	17934	1478416	97813
Iš viso:	115126	11063019	653234

25 lentelė. Vietinės rinkliavos mokumas 2017 m. Alytaus regiono savivaldybėse

Vietinės rinkliavos mokumas Alytaus regiono savivaldybėse 2017 m.								
Savivaldybė	Fiziniai asmenys			Juridiniai asmenys			Viso sumokėta	%
	Priskaičiuota	Apmokėta	%	Priskaičiuota	Apmokėta	%		
Alytaus m. sav.	1129882	1108700	98,13	515126,1	461736	89,64	1570436	95,47
Alytaus r. sav.	660669	648123,5	98,1	56574,38	64028,76	113,18	712152,3	99,29
Birštono sav.	92866,65	95948,66	103,32	90473,48	76911,79	85,01	172860,5	94,28
Druskininkų	449857,5	446044,1	99,15	422059,5	436728,1	103,48	882772,3	101,24
Lazdijų r. sav.	499306,4	470058,8	94,14	98752,54	92920,22	94,09	562979	94,13
Prienų r. sav.	592087,6	591190,6	99,85	134254,4	114997,7	85,66	706188,3	97,23
Varėnos r. sav.	596294	561743,4	94,21	156739,1	137391,5	87,66	699134,9	92,84
Iš viso:	4020963	3921809	97,53	1473979	1384714	93,94	5306523	96,57
Priskaičiuota iš viso vietinės rinkliavos mokesčio per 2017 m.							5494943	

26 lentelė. Priskaičiuotos ir apmokėtos rinkliavų sumos atliekų turėtojams

Metai	Priskaičiuota, Eur.	Apmokėta, Eur.	Skola / + permoka, Eur.
2008	1341916	1044851	297064
2009	2957386	2529196	428190
2010	4445194	4205236	239958
2011	4278645	4172559	106086
2012	4378034	4264148	113886
2013	4335989	4309577	26412
2014	4453831	4535503	81672
2015	4441021	4433818	7203
2016	4554633	4489303	65330
2017	5494943	5306523	188420
Viso	40681592	39290714	1554221

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras įpareigotas nesumokėtą Rinkliavą iš atliekų turėtojų išieškoti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įskaitant neteisminį bei teisminį skolos išieškojimą. 2017 metais vykdant ikiteisminį skolų išieškojimą buvo tikslinti 9800 mokėtojų, kurių skola didesnė negu 50 Eur. suma, duomenys (Registrų centro išrašas – NTR, GRT). Po duomenų tikslinimo išsiųsta 2450 vnt. skolos pranešimų (Alytaus m. sav.- 239 vnt., Alytaus r. sav. – 934 vnt., Druskininkų sav. - 422 vnt., Birštono sav. – 187 vnt., Lazdijų r. sav. – 18 vnt., Prienų r. sav. – 340 vnt., Varėnos r. sav. – 310 vnt.) . Išsiuntus priminimus apie susidariusį įsiskolinimą už Rinkliavą, 63 proc. mokėtojų skolą padengė. Nepadengusiems įsiskolinimo buvo vykdomas teisminis skolų išieškojimas.

Rinkliavos lengvatas nustato kiekvieno rajono savivaldybės taryba, todėl bendros atleidimo nuo įmokų tvarkos Alytaus regione nėra. Pagrindinės savivaldybių teikiamos lengvatos – Rinkliavos įmoka mažinama gaunantiems mažas pajamas asmenims, ne visus metus naudojamų objektų savininkams, deklaruojant, kad nesinaudoja nekilnojamojo turto objektu, rinkliavos dydis koreguojamas pasikeitus pastatų naudojimo paskirčiai ar sustojus gamybai.

27 lentelė. Suteiktos lengvatų, atliktos korekcijos Alytaus regiono savivaldybėse per 2017 metus

Savivaldybė	Suteikta 1 proc. lengvatų fiziniams asmenims, Eur.	Atliktos korekcijos			Viso suteikta lengvatų ir korekcijų, Eur.
		Dėl deklaravimo, kad nesinaudoja NT	Dėl kontenerių pakėlimų sk. perskaičiavimo	Kitos korekcijos (sunaikintas objektas, netinkamas gyventi ir kt.)	
Alytaus m.	-25336,19	-1977,52	-5682	-21805	-54801
Alytaus r.	-3390	-13396	0	-84522	-101308
Birštono	0	-67	-637	-37838	-38542
Druskininkų	0	-2791	0	-43756	-46547
Lazdijų r.	0	-2384	-36358	-68758	-107500
Prienų r.	-2456	-638	-15817	-87773	-106684
Varėnos r.	-3698	-1804	-25594	-39604	-70700
Viso	-34879	-23057	-84088	-384057	-526082

Analizuojant Rinkliavos lengvatų taikymą matyti, kad 2017 m. atlikta korekcijų ir pritaikyta lengvatų už 448.091 Eur. kai tuo tarpu 2016 m. - 438.139 Eur. Lengvatų sistema mažina vietinės rinkliavos surinkimą, tačiau padeda išspręsti individualius rinkliavos taikymo aspektus, socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms, taikantis 1 proc. lengvatą, Rinkliavos mokestis nedidėja.

Alytaus regiono savivaldybių Rinkliavos lengvatų ir korekcijų suvestinė pateikta 27 lentelėje. Vykdamas teisminį Alytaus regiono savivaldybių Rinkliavos skolininkų skolų administravimą Rinkliavų administravimo padalinys parengė ir teisminiam skolų išieškojimui UAB „Creditum“ perdavė 948 bylas. Visi atlikti veiksmai turi įtakos Rinkliavos mokumui savivaldybėse. Informacija apie parengtų dokumentų perdavimą teisminiam skolų išieškojimui 2013-2017 m. pateikiama 28 lentelėje.

28 lentelė. Parengti dokumentai teisminiam skolų išieškojimui Alytaus regiono savivaldybėse 2013-2017 m.

Savivaldybė	2015 m., vnt.	Skola, Eur.	2016 m., vnt.	Skola, Eur.	2017 m., vnt.	Skola, Eur.
Alytaus m. sav.	130	20541	218	25529	139	26439
Alytaus r. sav.	226	22048	181	18847	107	10307
Druskininkų	171	26563	106	18841	105	28270
Birštono sav.	32	6405	32	6068	39	6041
Lazdijų r. sav.	108	14813	157	57187	103	17289
Prienų r. sav.	216	178057	111	22380	157	13639
Varėnos r. sav.	162	23592	331	51465	298	48664
Iš viso:	1045	292018	1136	200.316	948	150647

8.2.2. Vietinės rinkliavos išieškojimas teismine tvarka

Bendrovė, vykdydama skolų administravimą, taiko ikiteisminę ir teisminę skolų išieškojimo tvarką. Ikiteisminis skolų išieškojimas vykdomas siunčiant skolininkams įspėjimus dėl ikiteisminio įsiskolinimų išieškojimo.

Skolininkams nereagavus į pareikštus įspėjimus, Bendrovė 2017 metais pateikė LR administraciniam teismams 782 skundus dėl nesumokėtos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą priteisimo, iš kurių 635 jau išnagrinėti.

29 lentelė. Pateikti skundai LR administraciniais teismams pagal savivaldybes

Savivaldybė	Tenkinti skundai	Dalinai tenkinti skundai	Atmesti skundai	Nutrauktos bylos	Apskųstos bylos	Perduota antstoliui	Bylos eigoje	Viso skundų
Alytaus m. sav.	33	10	2	17	-	18	37	99
Alytaus raj. sav.	58	3	-	19	-	18	23	103
Birštono sav.	11	2	1	10	-	5	3	27
Druskininkų sav.	31	5	4	14	3	6	30	84
Lazdijų raj. sav.	53	8	4	34	-	12	2	101
Prienų raj. Sav.	36	15	4	25	1	8	33	113
Varėnos raj. sav.	124	35	9	68	3	73	19	255
IŠ VISO :	346	78	24	187	7	140	147	782

Bendrovė, siekdama išvengti bereikalingų bylinėjimosi išlaidų, ir esant galimybėms bei skolininkų geranoriškumui, prieš kreipiantis į teismą suteikia skolininkams galimybę susimokėti ne ginčo tvarka.

Daug laiko sąnaudų atima procesinių dokumentų rengimas ir pateikimas LR administraciniais teismams, atstovavimas juose, vykdomųjų dokumentų pateikimas antstolių kontoroms bei vykdymo kontroliavimas.

Bendrovė 2017 metais antstolių kontoroms pateikė 140 vykdomųjų dokumentų dėl 41 055,86 Eur skolos išieškojimo iš skolininkų. Pagal šiuos 2017 metais pateiktus vykdomuosius raštus, antstoliai per 2017 metus išieškojo 4 228,70 Eur skolų.

Viso antstoliai per 2017 metus iš skolininkų išieškojo 30 426,76 Eur rinkliavos skolų.

30 lentelė. Skolų išieškojimas pagal antstolius 2017 metais

Antstolis	2017 m. pateikta vykdomųjų dokumentų sumai Eur	Išieškota Eur per 2017 m.
Angelė Kvaraciejienė (Alytus)	10954,86	10078,47
Giedrius Salickas (Alytus)	8881,51	8533,01
Janė Jakimavičienė (Druskininkai)	11694,35	9055,12
Inga Karalienė (Vilnius)	1173,60	301,57
Sonata Vaicekauskienė (Kaunas)	0	327,49
Eduardas Sergėjevas (Druskininkai)	8351,54	2131,10
Viso	41 055,86	30 426,76

Bendrovė 2017 m. vasario 22 d. sudarė Teisinių paslaugų sutartį Nr. 33 su UAB „Creditum“ dėl teismo skolų išieškojimo, įsipareigojant parengti teisinius dokumentus ir pateikti juos teismui Bendrovės vardu, kuriai už vieno skundo parengimą mokamas 38,12 Eur su PVM dydžio užmokestis.

LR administracinių bylų teisenos įstatymas numato, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos šalies savo išlaidų atlyginimą: išlaidas dėl skundo (prašymo) surašymo ir padavimo, atstovavimo išlaidas (41 str.).

31 lentelė. Per 2017 metus pateiktų teismui skundų kiekiai

Rengėjas	Pateiktų skundų teismui per 2017 m. kiekis	Pastaba
Advokatų profesinė bendrija „Miškinis ir partneriai“	1	LVAT sprendimu byla grąžinta nagrinėti iš naujo dėl dalies skolos
UAB „Creditum“	781	-

JAU 15 METŲ MES TVARKOME JŪSŲ ATLIEKAS!

Bendrovė dėl nesumokėtos vietinės rinkliavos iš atsakovo priteisimo naudoja UAB „Creditum“ paslaugomis, už kurias sumoka 38,12 Eur. Atsižvelgiant į tai, Bendrovė turi teisę reikalauti priteisti iš atsakovo (skolininko) Bendrovės patirtas atstovavimo išlaidas, išlaidas dėl skundo (prašymo) surašymo ir padavimo.

Teismai tokius prašymus ne visada tenkina pilna apimtimi, motyvuodami tuo, kad skundai surašyti nereikalinga kvalifikuota pagalba, skundą surašyti gali ir pati Bendrovė ir kad prašoma priteisti 38,12 Eur bylinėjimosi išlaidų suma neatitinka teisingumo ir protingumo kriterijų, todėl bylinėjimosi išlaidų sumą sumažina iki 15,00 Eur.

Iš teismams pateiktų ir išnagrinėtų bylų (635 vnt.) tik 67 bylose teismai priteisė pilną bylinėjimosi išlaidų sumą (neskaitant tų skolininkų, kurie patys sumokėjo pilną bylinėjimosi išlaidų sumą kartu su įsiskolinimu).

32 lentelė. Teisminis skolų išieškojimas 2017 metais

Savivaldybė	Skola nuo skolų adm. pradžios iki 2017-01-01 Eur	Fizinių asmenų skolos suma 2017 m. Eur	Juridinių asmenų skolos suma 2017 m. Eur	Bendras įsiskolinimas 2017 m. Eur	2017 m. išieškota Eur	Išieškota nuo skolų adm. pradžios iki 2017-01-01 Eur
Alytaus m. sav.	45483,59	10466,18	16137,61	26603,79	3332,36	11358,86
Alytaus r. sav.	25247,45	9715,15	383,44	10098,59	3959,99	12382,87
Birštono sav.	5444,42	3823,50	877,72	4701,22	3086,19	2225,44
Druskininkų sav.	20702,04	10341,86	13820	24161,86	3070,50	8157,05
Lazdijų r. sav.	50356,72	10706,90	4796,98	15503,88	7803,27	19014,67
Prienų r. Sav.	68800,51	11695,44	0	11695,44	3368,58	19623,17
Varėnos r. sav.	31834,13	28782,31	15726,61	44508,92	19932,69	11425,62
IŠ VISO:	247 868,86	85 531,34	51 742,36	137 273,7	44 553,58	84 187,68

33 lentelė. Teisminis skolų išieškojimas nuo skolų administravimo pradžios iki 2018 metų

Savivaldybė	Bendra skola nuo administravimo pradžios iki 2018 m. Eur	Išieškota nuo skolų administravimo pradžios iki 2018 m. Eur	Išieškota nuo bendros sumos iki 2018 m. %
Alytaus m. sav.	72087,38	14691,22	20 %
Alytaus raj. sav.	35346,04	16342,86	46 %
Birštono sav.	10145,64	5311,63	52 %
Druskininkų sav.	44863,90	11227,55	25 %
Lazdijų raj. sav.	65860,60	26817,94	41 %
Prienų raj. Sav.	80495,95	22991,75	29 %
Varėnos raj. sav.	76343,05	31358,31	41 %
IŠ VISO:	385 142,56	128 741,26	33 %

Iš 2016 metų į 2017 metus buvo perkeltos 1154 bylos, iš kurių: 878 skundai tenkinti pilnai, 22 apskųsti (iš jų 1066 bylų perduota antstoliui sprendimo vykdymui); 221 skundai tenkinti dalinai (skolininkas iki sprendimo priėmimo susimokėjo; buvo taikyta lengvata; nepriteistas mokestis, kadangi taikomas 5 metų senaties laikotarpis; įsiskolinimas panaikintas pilnai, priteistos tik bylinėjimosi išlaidos); 10 skundų atmesta, kadangi 8 iš jų UAB „Creditum“, nepašalino bylose trūkumų, 2 skundai atmesti, kadangi įsiskolinimą mokėtojas sumokėjo iki priimančio sprendimą. 48 bylos nutrauktos, kadangi įsiskolinimas apmokėtas arba visiškai panaikintas; 1 byloje sustabdytas išieškojimas dėl įmonei iškeltos bankroto.

Viso darbo su bylomis eigoje per 2017 metus pateikta teismams, skolininkams, antstoliams - 1742 raštai.

34 lentelė. Rinkliavos skolų išieškojimo pokytis 2009-2017 metais.

Metai	Išieškojimo %	Pokytis % lyginant su praėjusiais metais
2009	49	-
2010	9	-40
2011	6	-3
2012	45	+39
2013	29	-16
2014	32	+3
2015	18	-14
2016	24	+6
2017	33	+7

9. Viešieji pirkimai

2017 m. keitėsi LR Viešųjų pirkimų įstatymas, kuris buvo išdėstytas nauja redakcija, įsigaliojusia 2017 m. liepos 1 d. Bendrovei, kaip perkančiajai organizacijai (toliau – PO), teko dirbti vadovaujantis dvejais viešųjų pirkimo įstatymo reglamentavimais: pirkimai, kurie buvo pradėti iki 2017 m. liepos 1 d., turėjo būti vykdomi vadovaujantis senu įstatymu, pirkimai pradėti po 2017 m. liepos 1 d. - turėjo būti vykdomi vadovaujantis nauju įstatymu.

2017 m. Teisės ir viešųjų pirkimų padalinys viešuosius pirkimus organizavo ir vykdė naudojantis nauja viešųjų pirkimų administravimo programa ECOCOST. Ši programa palengvino viešųjų pirkimų planavimą ir administravimą.

2017 m. Bendrovėje vykdytų pirkimų vertė palyginus su 2016 m. padidėjo 371,14 proc., o viešųjų pirkimų skaičius išaugo 0,75 proc. (įskaitant mažos vertės pirkimus).

35 lentelė. Bendra įvykusių viešųjų pirkimų apimtis (skaičius, vertė) 2014 - 2017 m.

	2014	2015	2016	2017
Įvykusių viešųjų pirkimų skaičius	425	416	804	810
Bendra įvykusių viešųjų pirkimų vertė, Eur	2 879 354,63	3 501 666,27	1 467 851,42	6 915 647,31

Bendrovė 2017 m. atliko 810 viešųjų pirkimų procedūrų, kurių didžiąją daugumą sudaro mažos vertės pirkimai.

Sėkmingai pasibaigusį procedūrų metu pasirašytų sutarčių bendra vertė - 6 915 647,31 Eur su PVM.

Bendros pirkimų vertės padidėjimą įtakojo tai, kad 2017 metais Bendrovė įvykdė ES lėšomis finansuojamų projektų pirkimus, kurių vertės siekia tarptautinio pirkimo vertės ribas.

Viešųjų pirkimų įstatymas reikalauja PO užtikrinti, kad prekių, paslaugų ir darbų viešieji pirkimai atliekami CVP IS priemonėmis sudarytų ne mažiau kaip 50 proc. visų viešųjų pirkimų bendrosios vertės. Bendrovė 2017 m. atliko net 80 proc. pirkimų naudojantis CVP IS (skaičiuojant nuo bendros pirkimų vertės).

36 lentelė. 2017 m. pirkimai

Suma Eur su PVM	
Pirkimai, atlikti naudojantis CVP IS	5 534 714,24
Pirkimai per CPO LT	515 213,16
Mažos vertės pirkimai	805 165,27

Pagal pirkimo objektų rūšis, didžiausią 2017 m. sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vertės dalį sudarė prekių pirkimų vertė – 3 270 288,47 Eur su PVM, paslaugų – 1 744 767,54 Eur su PVM, darbų – 1 900 591,30 Eur su PVM.

9.1. Įsigijimai per centrinę perkančiąją organizaciją

Perkančiosios organizacijos privalo įsigyti prekes, paslaugas ir darbus iš CPO arba per ją (*nuo 2017 m. liepos 1 d. įstatymo pakeitimas, kad iki 10 000 eurų neprivaloma vykdyti pirkimų per CPO*), jei negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas, o sprendimą neatlikti CPO kataloge siūlomų prekių, paslaugų ar darbų pirkimo privalėjo motyvuoti.

Bendrovė, vadovaudamasi LR Viešųjų pirkimų įstatymo 15 str. 5 d. (pagal iki 2017 m. liepos 1 d. galiojusią įstatymo redakciją) vykdė prekių, paslaugų ir darbų pirkimus iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją, kai CPO LT kataloge esančios prekės, paslaugos ir darbai atitiko bendrovės poreikius.

Bendra centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų apimtis 2017 m., palyginti su 2016 m., padidėjo nedaug: vertė 2016-2017 m. keitėsi nuo 254 904,21 iki 309 400,63 Eur., pirkimų skaičius sumažėjo nuo 10 iki 6.

37 lentelė. Pasirašytų sutarčių skaičius ir bendra sutarčių vertė

	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.	12	10	10	6
Pasirašytų sutarčių vertė, Eur su PVM	485 533,95	576 803,85	254 904,21	309 400,63

9.2. Mažos vertės pirkimai

38 lentelė. Mažos vertės pirkimų bendra visų sudarytų sutarčių vertė ir pirkimų skaičius

Pirkimo objekto rūšis	Bendra sudarytų sutarčių vertė Eur su PVM	Bendras pirkimų skaičius, vnt.
Prekės	19 355,40	1
Paslaugos	227 800,36	21
Darbai	14 611,72	1
Kiti visi smulkūs pirkimai	543 397,79	737
Viso	805 165,27	760

10. Visuomenės ekologinis švietimas

2017 metais siekiant didinti regiono gyventojų informuotumą apie atliekų tvarkymo reikšmę, skatinti aplinkosauginės elgsenos pokyčius, gerinti gyvenamosios aplinkos būklę ekologinis švietimas buvo vykdomas vadovaujantis Alytaus regiono ekologinio švietimo programa 2015-2019 metams.

Tai pirmieji metai, kuomet Alytaus regioninis atliekų tvarkymo centras prisijungė prie visoje Europoje organizuojamų renginių skirtų Atliekų mažinimo savaitei ir viso regiono mokyklų 1-6 klasių mokinius pakvietė dalyvauti renginyje „Išrūšiuosiu-pasipuošiu“. Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro surengta popietė, skirta Europos atliekų mažinimo savaitei, vyko lapkričio 24-ąją, Alytaus miesto teatre. Susirinkę moksleiviai mokėsi apie tai, kaip vengti atliekų, pirkti mažiau daiktų ir, žinoma, mažiau jų išmesti, nes net ir nereikalingais tapę daiktai gali atgimti naujam gyvenimui. Iš atliekų buvo gaminamos Kalėdų dekoracijos ir žaislai.

Šio renginio metu vaikams pristatyta ir pirmoji Lietuvoje ekologinių pasakų knyga apie atsakingą atliekų rūšiavimą „Kontis ir Tvarkius“, kurios leidimą parėmė Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija. Regiono bibliotekos Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras padovanojo beveik 800 knygos egzempliorių: po tris knygas įteikta mokyklų bibliotekoms, po 2 – viešosioms bibliotekoms ir jų skyriams, po vieną – ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėms.

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras gyventojus

susipažinti su įmonės vykdoma veikla, atsakyti į rūpimus klausimus kvietė rugsėjo 30 d. Prienų miesto Laisvės aikštėje vykusios tradicinės mugės „Rudens spalvos 2017“ metu.

Susipažintu su atliekų tvarkymo sistema, pasitikrinti savo turimas žinias buvo galima ir kitų savivaldybėse vykusių švenčių metu. Kartu su VšĮ Pakuočių tvarkymo organizacija vykdytos rūšiavimo pamokos su antrinių žaliavų

panaudojimo edukacijomis savivaldybėse vykusių bendruomenių švenčių metu. Antrinių žaliavų panaudojimo edukacijų metu vaikai buvo mokomi, kaip kūrybiškai panaudoti antrines žaliavas, pagaminant iš jų įvairių žaislų. Edukacijų metu buvo kuriamas vienas bendras didelis žaislas – laivas, automobilis, ir maži žaisliukai, kuriuos vaikai gamindavo individualiai. Daugelis užėjusiųjų į palapinę labai pozityviai vertino vykstančią akciją, ypač palankiai buvo vertinamos antrinių žaliavų edukacijos, kuriose labai noriai dalyvavo

vaikai.

Bendradarbiaujant su VšĮ „Žaliasis taškas“ 2017 metais švietimo įstaigoms buvo išdalinta daugiau kaip 230 rūšiavimo dėžių komplektų skirtų rūšiuoti viduje, taip pat parengtas lankstinukas apie atliekų rūšiavimą, kuris bus išdalintas 2018 metais.

Taip pat 2017 metais Bendrovė bendradarbiavo su Alytaus rajono Alovės pagrindine mokykla vykdamas 1-8 klasių moksleivių ekologinį švietimą ir su Veiverių kultūros bei laisvalaikio centru informuojant gyventojus apie aplinkos tausojimą, atliekų vengimą, rūšiavimą ir jo svarbą, darnų vartojimą. Taip pat prisidėjo organizuojant Žemės dienos renginį Alytaus mieste bei Prienuose organizuojant „Senių besmegenių sąskrydį - tai kūrybinė socialinė iniciatyva, kuria siekiama atkreipti dėmesį į pasaulinę klimato kaitos problemą – atšilimą ir šio reiškinio sukeltus padarinius, kurie dažnai keičia nusistovėjusias klimato taisykles bei koreguoja metų laikus.

2017 metais sukurtas šviečiamojo pobūdžio video klipas apie gamtos saugojimą, atliekų rūšiavimą. Video klipas transliuotas per BTV ir INFO TV televizijas.

Taip pat kaip ir kasmet buvo vykdomas švietimas per regioninę žiniasklaidą- laikraščiai: „Alytaus naujienos“; „Dainavos žodis“; „Dzūkų žinios“; „Merkio kraštas“; „Gyvenimas“; „Naujasis Gėlupis“; „Lazdijų žvaigždė“; „Mano Druskininkai“.

Laikraščiuose skleidžiama apie Alytaus regiono atliekų tvarkymo sistemą: įmonės pasiektus rezultatus, kompostavimo aikštelėse vykdomas akcijas, vykdomus eksperimentus, naują rinkliavos tvarką, taikomas lengvatas.

2017 metais radijuje FM99 buvo transliuojamos laidos „Eko gidas“, skirtos aplinkosaugos politikos, atliekų tvarkymo, rūšiavimo, rinkliavos už atliekas klausimams aptarti ir pristatyti įmonės veiklas, planuojamus bei įgyvendinamus darbus, jų rezultatus.

Aktualiais atliekų tvarkymo klausimais informacija skelbiama ir per vietinę televiziją.

Kaip ir kasmet įmonės specialistai vykdo mokymus vaikams apie atliekų tvarkymą mokyklose ir darželiuose.

Atliekų tvarkymo technologijų centre, esančiame Takniškių kaime, Alytaus rajone, priimami mokiniai ir kiti asmenys priimami į ekskursijas.

Gyventojai su aktualia informacija atliekų tvarkymo temomis nuolat supažindinami Alytaus regiono savivaldybių internetiniuose puslapiuose bei nuolat atnaujinama informacija UAB ARATC atnaujintoje internetinėje svetainėje www.aratc.lt.

Atnaujinta internetinė svetainė tapo patogesnė ir informatyvesnė. Joje gyventojai gali užduoti klausimus, registruotis į ekskursijas po atliekų tvarkymo įrenginius, užsisakyti kontenerius ar jų pakeitimą. Taip pat joje esantis atliekų rūšiavimo vadovas ypatingai palengvina surasti ir sužinoti kaip turėtų būti tvarkomos turimos atliekos ir kur jas pristatyti.

11. Projektų įgyvendinimas

11.1. Projektų finansuojamų iš ES lėšų įgyvendinimas

11.1.1. „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0001

2017 m. rugpjūčio 10 d. pasirašyta Projekto finansavimo ir administravimo sutartis su įgyvendinančia institucija Aplinkos projektų valdymo agentūra.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2017-08-10, pabaiga 2019-04-10.

Projekto tikslas - Plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą Alytaus regione.

JAU 15 METŲ MES TVARKOME JŪSŲ ATLIEKAS!

1. Įrengtos 308 konteinerinės aikštelės (84 antžeminės, 224 pusiau požeminės) su rūšiuojamajam atliekų surinkimui skirtais konteineriais.

39 lentelė. Konteinerinių aikštelių skaičius ir tipas pagal savivaldybes

Savivaldybė	Iš viso konteinerinių aikštelių	Antžeminės	Pusiau požeminės	Pastatomi konteineriai tekstilei
Alytaus miesto	134	35	99	13
Alytaus rajono	42	22	20	4
Druskininkų*	78	0	78	8
Lazdijų rajono	23	23	0	2
Varėnos rajono	31	4	27	3
Viso Alytaus atliekų tvarkymo regione:	308	84	224	36

*Druskininkų savivaldybėje rekonstruojami jau esami pusiau požeminiai konteineriai bei pastatomi 47 maisto atliekoms skirti konteineriai.

2. Įrengtos 2 didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės Lazdijų r. ir Varėnos r. savivaldybėse bei praplėsta 1 esama aikštelė Druskininkų savivaldybėje:

- 1-oji aikštelė Lazdijų raj. sav. Seirijų sen. Miesto kolonijos k. Liepų g. 1A, sklypo plotas 5105 m², aikštelės plotas 1000 m².

- 2-oji aikštelė Varėnos r. sav. Kaniavos sen. Jasauskų k. Beržyno g. 15, aikštelės plotas 1000 m².

2017 m. spalio 25 d. pasirašyta rangos sutartis dėl didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimų aikštelių įrengimo Lazdijų ir Varėnos r. su UAB „Alkesta“. Sutartyje numatyta darbų atlikimo pabaiga 2018 m. birželio 25 d.

- Druskininkų aikštelė Gardino g. 102, Druskininkai, praplečiama 1570 m² plotu.

2017 m. lapkričio 10 d. pasirašyta rangos sutartis dėl Druskininkų didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės plėtros ir rekonstrukcijos su UAB „Parama“. Sutartyje numatyta darbų atlikimo pabaiga 2018 m. balandžio 10 d.

3. Įdiegti atskirą maisto atliekų surinkimą prie individualių valdų.

2017 m. spalio 10 d. pasirašyta sutartis dėl biologinių atliekų konteinerių tiekimo su UAB „ESE Baltija“.

55 pav. Biologinių atliekų konteineris Talpa aliejui, kibirėlis maisto atliekoms surinkti

Savivaldybė	Biologinių atliekų konteineriai individualioms valdoms
Alytaus miesto	2127
Alytaus rajono	370
Druskininkų	625
Lazdijų rajono	804
Varėnos rajono	363
Viso:	4289

40 lentelė. Biologinių atliekų konteinerių skaičius pagal savivaldybes

41. lentelė. Projekto stebėsenos rodikliai

Stebėsenos rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Siektina reikšmė
Sukurti/pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai	Tonos/metai	7.187,76

42 lentelė. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltiniai

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma eurais
Skiriamas finansavimas	3.352.807,77
Pareiškėjo nuosavos lėšos	777.879,28
Iš viso:	4.130.687,05

43 lentelė. Tinkamumo finansuoti reikalavimų neatitinkančių išlaidų detalizavimas

Projekto netinkamos finansuoti išlaidos	Projekto netinkamų finansuoti išlaidų suma	Numatomas finansavimo šaltinis
Druskininkų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės esamos dalies rekonstrukcija	53.943,00	Nuosavos (paskolos) pareiškėjo lėšos
93 antžeminių konteinerinių aikštelių be konteinerių rekonstrukcija	287.956,00	Nuosavos (paskolos) pareiškėjo lėšos
Netinkamas finansuoti PVM	867.444,28	Nuosavos pareiškėjo lėšos

11.1.2. „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienų raj. ir Birštono sav.)“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

2017 m. rugpjūčio 10 d. pasirašyta Projekto finansavimo ir administravimo sutartis su įgyvendinančia institucija Aplinkos projektų valdymo agentūra.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia **2017-08-10**.

Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga **2019-04-10**.

Projekto tikslas - Plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą bei sukurti atliekų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą Prienų rajono ir Birštono savivaldybėse.

Projekto siekiami rezultatai:

1. Įrengtos 63 konteinerinės aikštelės (12 antžeminių, 12 pusiau požeminių ir 39 požeminių) su rūšiuojamajam atliekų surinkimui skirtais konteineriais.

44 lentelė. Konteinerinių aikštelių skaičius ir tipas pagal savivaldybes

Savivaldybė	Iš viso konteinerinių aikštelių	Antžeminės	Pusiau požeminės	Požeminės	Pastatomi konteineriai tekstilėi
Prienų rajono	40	12	12	16	4
Birštono	23	0	0	23	2
Viso:	63	12	12	39	6

56 pav. Antžeminis konteineris ir Pusiau požeminis konteineris

57 pav. Požeminių konteinerių aikštelės vizualizacija

2. Įrengtas atliekų paruošimo naudoti pakartotinai punktas.

Tai aprūpintas specialia įranga 1000 m² pastatas, pritaikytas daiktų priėmimui, perdirbimui/paruošimui naudoti pakartotinai, vertingų dalių išrinkimui, sandėliavimui, sutaisytų daiktų eksponavimui bei pastato veiklos administravimui. Pastate numatoma 16 darbo vietų, tarp jų – 4 darbo vietos žmonėms su negalia. Dirbantieji – moterys ir vyrai. Šalia pastato numatyta 20 vietų lengvųjų automobilių stovėjimo aikštelė, įskaitant vietų įrengimą ir žmonėms su negalia.

2017 m. rugpjūčio 29 d. dėl atliekų paruošimo naudoti pakartotinai pastato statybos pasirašyta sutartis su rangovu UAB „VA Statyba“. Sutartyje numatyta darbų atlikimo pabaiga 2019 m. balandžio 29 d.

2017 m. rugsėjo 19 d. pasirašyta sutartis dėl biologinių atliekų konteinerių tiekimo su UAB „ESE Baltija“.

58 pav. Atliekų paruošimo naudoti pakartotinai pastato vizualizacija

Savivaldybė	Biologinių atliekų konteineriai individualioms valdoms
Prienų rajono	1290
Birštono	172
Viso Alytaus atliekų tvarkymo regione:	1462

45 lentelė. Biologinių atliekų konteinerių skaičius pagal savivaldybes

46 lentelė. Projekto stebėsenos rodikliai

Stebėsenos rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Siektina reikšmė
Sukurti/pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai	Tonos/metai	3.954,34

47 lentelė. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltiniai:

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma eurais
Skiriamas finansavimas	1.838.460,00
Pareiškejo nuosavos lėšos	324.455,41
Iš viso:	2.162.915,41

47 lentelė. Tinkamumo finansuoti reikalavimų neatitinkančių išlaidų detalizavimas:

Projekto netinkamos finansuoti išlaidos	Projekto netinkamų finansuoti išlaidų suma	Numatomas finansavimo šaltinis
Atliekų paruošimo naudoti pakartotinai punktui skirtų pneumatinių įrankių komplektas (15 vnt.)	11.900,83	Nuosavos (paskolos) pareiškėjo lėšos
Netinkamas finansuoti PVM	454.212,24	Nuosavos pareiškėjo lėšos

12. Veiklos prognozės

Bendrovė 2018 metais gali sėkmingai tęsti veiklą.

Tačiau bendrovei teks prisitaikyti prie valstybės keliamų labai aukštų aplinkosauginių reikalavimų.

Siekiant nutraukti prioritetinių pavojingų medžiagų išleidimą į nuotėkų tinklus, teks mažinti nuotėkų kiekį statant ant kompostavimo aikštelės pastogę ir didinant susidarančių nuotėkų grąžinimą į kompostavimo procesus. Taip pat statyti sąvartyne nuotėkų valymo įrenginius, kurie visiškai išvalytų nuotėkas ir nebereikėtų naudotis UAB Dzūkijos vandenys nuotėkų valyklos paslaugomis. Tai pabrangintų visą komunalinių atliekų tvarkymą apie 20 proc.

Šiuo metu yra keičiamas LR Atliekų įstatymas, kuriuo kardinaliai bus keičiama visa nusistovėjusi kainodara, RATC kainos bus tvirtinamos VKEK komisijoje, tam sumokant apie 100000 € per metus, o ARATC turės pasirašyti sutartis su visais atliekų turėtojais. Bendrovės veiklai yra nemaža rizika, nes sunku prognozuoti kaip ši sistema veiks.

Nuo 2019 metų labai didėja valstybinis sąvartyno mokestis, ir dėl to bendrovės kaštai didės 10 proc.

Tačiau šiuo įstatymo pakeitimu, bus neribojama RATC ūkinė veikla ir gal būt nekils nuolatinio ginčo dėl operatorių būtinumo ar ne būtinumo. Jeigu teisės aktas nebus priimtas, operatoriaus būtinumo klausimas išliks, bet jis nesukels finansinių pasekmių, nes Alytaus MBA pastatytas ne iš Europos Sąjungos lėšų ir finansinės korekcijos už operatoriaus neturėjimą yra nenumatytos. Šiuo metu ARATC yra padavusi APVA į teismą dėl finansavimo sutarties pakeitimo ir manome, kad šis klausimas turėtų būti išspręstas teisinėse institucijose.

Tikėtina, kad ženklus kaštų augimas, sukels labai daug įtampų ir labai apsunkins bendrovės veiklą.

Valdybos pirmininkė

Vilma Jurgelevičienė

Direktorius

Algirdas Reipas